

**Використання Україною досвіду
європейської інтеграції
Угорщини, Чеської Республіки
та Польщі
набутого у програмі EUREKA**

Матеріали семінару по проекту № 2502901 за підтримки програми «Схід-Схід: партнерство без кордонів» Міжнародного фонду «ВІДРОДЖЕННЯ»

Київ
Видавництво
"Науковий Світ"
2005

*Відповідальні редактори – П.С.Смертенко
О.В.Коломієць
Т.А.Кінько*

Використання Україною досвіду європейської інтеграції Угорщини, Чеської Республіки та Польщі набутого у програмі EUREKA: Матеріали семінару по проекту № 2502901 за підтримки програми «Схід-Схід: партнерство без кордонів» Міжнародного фонду «ВІДРОДЖЕННЯ» -

К.: Науковий світ, 2005. 56 с. – Бібліогр.: с.16.

ISBN

У цьому збірнику вміщено матеріали семінару, який відбувся в рамках проекту “Адаптація досвіду Польщі, Угорщини, Чехії в програмі EUREKA в аспекті євроінтеграції України”, спрямованого на всебічний аналіз механізмів реалізації програми EUREKA в контексті досягнення завдань Лісабонської стратегії в Польщі, Чеської республіки та Угорщині як країнах, що нещодавно стали членами ЄС, та адаптації сучасних та перспективних принципів реалізації програми EUREKA в Україні для прискорення у ній євроінтеграційних процесів.

Висвітлено механізми практичної реалізації євроінтеграційних намірів України завдяки програмі EUREKA.

Збірник розраховано на урядовців, відповідальних за питання євроінтеграції, менеджерів, які задіяні у виконання проектів в рамках програми, експертів, які займаються проблематикою відносин із ЄС.

© Центр європейських та трансатлантичних студій,
Благодійний фонд «Місія Інтелектуальних Ініціатив», 2005

Зміст

Передмова

Учасникам проектів європейської інноваційної програми науково-технічного співробітництва EUREKA

Про програму EUREKA

 Мета програми –

 Учасники програми.

 Участь Українських партнерів

 Організаційна структура

 Як організувати проект в рамках програми EUREKA

 Зміст програми.

 Три види інноваційних проектів

 Вимоги до EUREKA-проекту.

 Статистичні дані про програму EUREKA

 Фінансування проектів програми EUREKA

R&D в Європі: сучасний стан. EUREKA як інструмент ринкової імплементації результатів науково-технічних розробок

 Increasing europe's competitiveness through co-operative research

 The numbers tell the story

 Achievements of the French EUREKA Chair

 New Dutch chair tackles some tough issues

 Dutch Chair ends year with plea for improved funding for Initiative

 EUREKA marks 20 years of innovation

 R&D stagnation poses major threat to EU knowledge-based economy

 Crucial months ahead for future EU research policy

 European research budget in dire straits

 4.2 billion euros for future competitiveness and innovation programme

 Commission to launch ambitious Information Technology Programme

Svatopluk Halada, *Head of the Chairmanship Secretariat*, The chairmanship program of the Czech Republic July 2005 - June 2006

Stefanie Bartels, *EUREKA Secretariat*, Funding possibilities for EUREKA projects

Jerzy Tokarski, *Polish EUREKA NPC*, Integration to Europe throug EUREKA

Márta Kiss Marjay, *Hungary NPC EUREKA*, EUREKA functioning features in Hungary

András Sebök, *manadger of EUREKA projects E! 898 Microfreeze, E! 1442 AGRI-*

HACCP, Experiences, benefits of EUREKA projects on enhancing the quality and safety of quick frozen food products.

Oleksiy Kolomiyets, *President of the Centre for European and Transatlantic Studies*, Ukrainian objects in EUREKA programme in the framework of realization of the Lisbon Strategy

Петро Смертенко, *національний координатор програми EUREKA в Україні*,

Програма EUREKA в Україні: політична та адміністративна складові підтримки

Основні завдання Українського EUREKA Національного інформаційного пункту.

Доробки УКРАЇНИ в програмі EUREKA.

Повноправне членство України в програмі EUREKA

Нагальна потреба участі України в програмі EUREKA.

Що дає вступ до повноправного членства України у програмі EUREKA для України як держави.

Переваги участі в програмі EUREKA для бізнесменів

Г.С.Белкания, *менеджер проекту E! 2939 CAVASCREEN*, EUREKA – практический инструмент реформирования отношений “наука - производство - рынок”

Тарас Кинько, *Директор Фонду “Місія Інтелектуальних Ініціатив”*, EUREKA: чарівна паличка чи робочий інструмент

Висновки та рекомендації

Джерела, корисні для розуміння євроінтеграційних процесів та розвитку програми EUREKA.

Передмова

Благодійний Фонд “Місія Інтелектуальних Ініціатив” та Центр європейських та трансатлантичних студій при підтримці Українського EUREKA офісу запропонували проведення семінару “ Використання Україною досвіду європейської інтеграції Угорщини, Чеської Республіки та Польщі набутого у програмі EUREKA”. Ініціатива проведення семінару обумовлена в першу чергу необхідністю всебічного аналізу механізмів реалізації програми EUREKA в контексті досягнення завдань Лісабонської стратегії в Польщі, Чехської Республіки та Угорщині як країнах, що нещодавно стали членами ЄС, та адаптації сучасних та перспективних принципів реалізації програми EUREKA в Україні для прискорення в ній євроінтеграційних процесів.

Нова стратегічна мета для Європейського Союзу – побудувати високо конкурентоспроможну, динамічну, засновану на знаннях економіку, яка забезпечить сталий економічний та соціальний розвиток. була сформульована Європейською Радою на своєму спеціальному Самміті, який відбувся в березні 2000 року в Лісабоні.

Лісабонська стратегія полягає в політиці інформаційного розвитку суспільства, дослідження та розвитку, інновацій та освіти, базованих на знаннях, політиці в сфері підприємництва та єдиного ринку, політиці в сфері зайнятості, соціального захисту при реформуванні європейської соціальної моделі для забезпечення її сталого розвитку, політиці на транспорті, в енергетиці та охороні здоров’я, яка спрямована на досягнення сталого розвитку. Фактично ці пріоритети можуть і мають стати основними для стратегічних напрямків розвитку українського суспільства. Практично багато з цих пунктів в тому чи іншому вигляді проголошені в програмних заявах як попередніх, так і нинішніх українських політиків та керівників держави. Виконання цих напрямків є системно важливими для України.

По-перше, незважаючи на кризовий стан ЄС, Україна фактично піднімає рівень розвитку суспільства і держави на необхідний світовий рівень і за будь-яких сценаріїв розбудови ЄС буде готова до співпраці на партнерському рівні з будь-яким утворенням.

По-друге, виконання цих пріоритетних завдань буде сприяти створенню та розвитку необхідних інституцій в Україні.

По-третє, і це найголовніше на сьогодні, використання існуючих в європейських державах програм та стратегій прискорить процеси інтеграції України до ЄС.

Досягнення даної стратегічної мети має супроводжуватися поєднанням існуючого співробітництва з використанням нових підходів та відкритих методів координації на всіх рівнях.

Одним із найрозвиненіших та найпотужніших механізмів для налагодження міжнародного науково-технічного співробітництва на європейському континенті є програма EUREKA.

EUREKA своїм основним завданням вважає розробку та впровадження конкурентоспроможних R&D, які виконуються як малими та середніми підприємствами, так і іншими організаціями та науково-дослідницькими

структурами, за наступними напрямками: інформаційні технології; комунікації; енергетика; медицина та біотехнологія; транспорт; нові матеріали; роботи та промислова автоматизація; лазери; екологія. Ці напрямки відповідають Лісабонській стратегії розвитку Європи і є базовими для сталого розвитку будь-якої держави. Участь України в цій та подібних програмах відповідає стратегічним інтересам України на довгостроковий період.

EUREKA забезпечує виконання того чи іншого проекту, коли через найрізноманітніші причин це неможливо зробити зусиллями однієї країни. Особливість правил фінансування проектів програми EUREKA (гроші не перетинають кордонів, кожна країна фінансує свою частку проекту, неповне фінансування проекту державою у відношенні від 30 до 70 % з приватним капіталом) дозволяє залучити приватні кошти та сприяти інноваційному розвитку країн.

На сьогоднішній день повноправними учасниками програми науково-технічного співробітництва EUREKA є 36 країн та Європейська Комісія.

На жаль, Україна через різні за своїм характером обставини разом із Болгарією та Албанією є асоційованим членом програми, що в значній мірі звужує використання можливостей, що надає EUREKA.

Стратегічні цілі щодо набуття Україною статусу повного членства в ЄС вимагають відповідного результативного та конкретного наповнення. Невизначеність із стратегією серйозно позначалася в сфері взаємин, що безпосередньо стосуються проблематики відносин з ЄС, в тому числі такої ваги, як економічне та науково-технічне співробітництво та проблеми інноваційного розвитку. Пан-європейська програма науково-технічного співробітництва EUREKA, поза сумнівом, відноситься до важливих складових європейської інтеграції та європейського співробітництва. Особливо, враховуючи її унікальний характер та досягнуті блискучі результати. Тому адаптація та всебічне використання механізмів EUREKA в Україні на нинішньому етапі можуть розглядатися як необхідні. Підкреслимо, що особливістю програми EUREKA є ринкова спрямованість проектів, виконуваних учасниками з різних країн.

Семінар було проведено в рамках проекту “Адаптація досвіду Польщі, Угорщини, Чехії в програмі EUREKA в аспекті євроінтеграції України” при фінансовій підтримці програми «Схід-Схід: партнерство без кордонів» Міжнародного фонду «ВІДРОДЖЕННЯ» (проект № 2502901)

Основна мета запропонованого проекту – адаптація досвіду Польщі, Угорщини, Чехії у виконанні програмі EUREKA для реалізації програми в Україні та набуття Україною статусу повноправного членства в програмі EUREKA, як суттєвого елементу прискорення євроінтеграційних процесів у державі.

Для досягнення мети було виконано наступні завдання:

- проведено аналіз реалізації програми EUREKA в контексті досягнення завдань Лісабонської стратегії в Польщі, Чехії та Угорщині
- виділено основні напрямки розвитку програми EUREKA в Україні
- показано ключові відмінності реалізації програми EUREKA в Україні від інших європейських та національних науково-технічних програм

- направлено рекомендації щодо впровадження основних механізмів діяльності програми EUREKA в Україні до державних установ, відповідальних за інноваційний розвиток економіки в Україні та політику відносин з Європейським Союзом.

При реалізації проекту було досягнуто розуміння необхідності впровадження принципів програми EUREKA («з низу – до верху», міжнародне співробітництво, децентралізація, гнучкість, орієнтація на ринок, підтримуючі заходи, приєднання до інших існуючих програм співробітництва) для ключових учасників інноваційного планування в Україні.

Запропоновано нові механізми реалізації та впровадження програми EUREKA в українських умовах:

- i. залучення коштів відповідно до технологічних напрямів міністерств, зокрема, транспорту, енергетики, промислової політики тощо;
- ii. контакти із Спілкою малих і приватних підприємств, Спілкою промисловців та підприємців України;
- iii. залучення винахідників для виконання спільних проектів;
- iv. поширення інформації про переваги програми EUREKA в Державному фонді фундаментальних досліджень.

Підготовлено відповідні рекомендації щодо:

- підготовки необхідних документів для набуття Україною статусу повноправного членства в програмі EUREKA;

- розробки механізмів фінансування українських проектів;
- адаптації діяльності українського EUREKA NIP офісу в сучасних умовах;
- розробок консультативних пропозицій для українських учасників EUREKA-проектів;
- вироблення інструментів для популяризації переваг участі в EUREKA-проектах.

Доцільність розвитку програми EUREKA в Україні обумовлена, насамперед, намірами України приєднатися до Європейського Союзу та підтвердити бажання співпраці України з іншими країнами у європейських програмах. EUREKA, незаперечно, сприяє ринковому розвитку економіки України.

Як відомо зі статистики виконання проектів європейської програми EUREKA, 70% виконаних проектів оцінюються виконавцями як успішні і мають дуже добрий показник комерційного успіху.

Сама вже участь європейських компаній у цих проектах є перспективною та престижною. Участь українських організацій та підприємств у програмі EUREKA надає нові можливості поглиблення співробітництва з науковими та виробничими організаціями, а також надає можливість поширити ринок збуту наукоємної продукції.

Участь в обговоренні проблем європейської інтеграції представників Секретаріату Кабінету Міністрів України; Міністерства промислової політики України; Міністерства економіки України; Міністерства освіти і науки, а також співробітників інформаційного пункту 6 Рамкової програми дозволила виробити дієві рекомендації для підвищення інноваційного клімату в Україні та піднесення рівня розвитку програми EUREKA до необхідного європейського рівня.

Доповіді дані мовами авторів. Редактори збірника не пішли на їх переклад для збереження особливостей подачі інформації. Крім того, участь в європейській програмі вимагає знання англійської, що зазначалося закордонними учасниками семінару. Також надано словник основних термінів, які широко вживаються учасниками програми EUREKA.

З повагою,

Тарас Кінько
Директор Благодійного Фонду «Місія Інтелектуальних Ініціатив»

Олексій Коломієць
Президент Центру європейських та трансатлантичних студій

Петро Смертенко
Національний координатор проектів EUREKA в Україні

Про програму EUREKA

EUREKA – European Research Coordination Agency – це інформаційна мережа, що охоплює всю Європу і націлена на здійснення конкурентоспроможних на світовому ринку розробок та досліджень (R&D) невійськового призначення у галузях інформаційних технологій, медицини та біотехнологій, зв'язку, екології, енергетики, нових матеріалів, транспорту, робототехніки та виробничої автоматизації, лазерних технологій. EUREKA є однією із програм, які сприяють інтеграції України в Європейське співтовариство.

Програма EUREKA фактично є каталізатором європейських інновацій.

Мета програми – створення та підтримка умов для ефективного міжнародного інноваційного співробітництва, а також сприяння встановленню контактів у сфері наукових досліджень та дослідницько-конструкторських розробок, які мають за кінцеву мету комерціалізацію отриманих результатів.

Програма EUREKA започаткована з ініціативи президента Франції Франсуа Міттерана та заснована на I Конференції Міністрів європейських країн-учасниць програми у липні 1985 року.

Учасники програми. Учасниками програми EUREKA є 36 країн та Європейський Союз, репрезентований Європейською Комісією: Австрія, Бельгія, Великобританія, Греція, Данія, Естонія, Європейська Комісія, Ізраїль, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Монако, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Республіка Сан-Маріно, Сербія і Монтенегро, Словаччина, Словенія, Туреччина, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чеська Республіка, Швеція, Швейцарія. Україна разом з Албанією, Болгарією та Марокко мають статус асоційованого учасника.

У 2005 році Україна проводить активну підготовку до вступу в програму повноправним учасником.

Проекти, які реалізуються в рамках програми EUREKA:

- є міжнародними, оскільки в них беруть участь партнери не менш ніж з двох країн-учасниць програми EUREKA;
- спрямовані на створення інноваційної продукції (виробів, процесів або послуг, що відповідають сучасним вимогам ринку);
- партнери пропонують, формулюють, здійснюють плани проектів;
- фінансуються з приватних або державних джерел.

Участь Українських партнерів в програмі EUREKA супроводжують співробітники представництва EUREKA в Києві (Національний Інформаційний Пункт EUREKA в Україні).

Організаційна структура європейської науково-технічної програми EUREKA є гнучкою системою організації та реалізації проектів. За технічної підтримки Національних координаторів програми – як найбільш активної ланки організаційної структури – здійснюється науково-технічна взаємодія як великих, так і малих компаній, дослідницьких інститутів та університетів.

Пропозиції щодо конкретних проектів формуються на основі принципу «знизу-догори» за ініціативи самих учасників, через домовленість на рівні потенційних партнерів.

Національний координатор організує експертну оцінку проектів на відповідність пропозиції цілям та завданням програми EUREKA та розповсюджує її через мережу національних координаторів з метою самостійного приєднання до проекту організацій інших країн.

Як організувати проект у рамках програми EUREKA. Важлива умова: в проекті повинні брати участь не менше двох країн-учасниць програми EUREKA.

1. У Вас виникла ідея проекту.

2. Ви звертаєтесь до Вашого Національного координатора проектів програми EUREKA, який допоможе Вам в організації партнерського співробітництва по реалізації проекту.

3. Ви розробляєте бізнес-план своєї участі в реалізації проекту та визначаєте джерела фінансування:

з державних програм.

з приватних джерел. (Здебільшого проекти за участю української сторони фінансуються за рахунок залучення позабюджетних коштів та приватного капіталу).

4. Учасники проекту заповнюють проектні форми, складають та підписують Партнерську Угоду.

5. Ви надсилаєте проектну пропозицію та необхідні документи для розгляду в національне відомство, під патронатом якого реалізується діяльність програми в країні, для проведення процедури експертної оцінки відповідності умовам участі проекту в програмі. Надалі національний координатор проектів EUREKA країни лідера проекту передає заявку для обробки в секретаріат програми EUREKA в Брюсселі, де проект проходить міжнародну процедуру оцінки, яку проводять національні координатори країн учасниць проекту.

6. Якщо проектна пропозиція відповідає критеріям програми EUREKA, Ваш проект затверджується на наступному засіданні країн-учасниць Програми.

7. Після цього розпочинається реалізація Вашого проекту!

Участь в програмі EUREKA дає право отримання для кінцевої продукції (розробка процесу, виробу або послуги) знаку-символу програми EUREKA як гарантії європейської якості в інноваційній сфері.

Зміст програми. Діяльність програми EUREKA здійснюється за дев'ятьма пріоритетними напрямками науково-технічного співробітництва:

- енергетика,
- інформаційні технології,
- комунікаційні технології,
- лазерна техніка.
- медицина та біотехнології,
- навколишнє середовище,
- нові матеріали,
- робототехніка,
- транспортні технології.

Існує три види інноваційних проектів, що реалізуються в рамках програми EUREKA

1. Регулярні проекти. Незалежні один від іншого проекти, що формуються в рамках загальних процедур Програми.

2. Проекти єдиної спрямованості – парасолькові проекти (Umbrella projects). Проекти, об'єднані в рамках визначених технологічних областей, але мають самостійні цілі та завдання. Таке об'єднання спрощує процес ініціювання проектів та підбору партнерів.

3. Кластерні проекти (Cluster projects). На відміну від Umbrella проектів кластери виступають в якості стратегічних напрямків співробітництва в рамках програми EUREKA. Проекти, що входять до кластеру, об'єднані спільною метою.

Вимоги до EUREKA-проекту. EUREKA-проект має задовольняти такі вимоги

а) наявність партнерів (не менше двох) з числа країн-повноправних учасниць програми EUREKA;

б) використання або розробка передових технологій;

в) спрямованість на конкурентоспроможність та комерційний результат;

г) націленість на виготовлення технологічно безпечних продуктів, процесів або послуг для цивільного застосування;

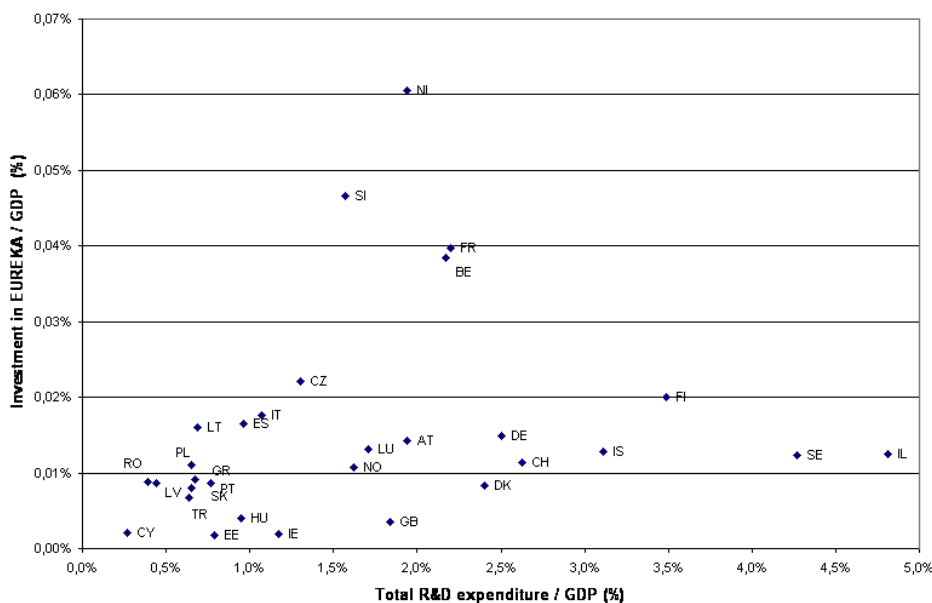
д) технологічна та управлінська спеціалізація учасників з доступом до необхідних фінансових джерел.

Статистичні дані про програму EUREKA можна знайти на сайті www.EUREKA.be.

Фінансування проектів програми EUREKA. Кожна країна-учасниця EUREKA-проекту самостійно фінансує свою відповідну частку від загального бюджету проекту, користуючись приватними, національними та міжнародними джерелами фінансування.

На рисунку показано частку фінансування проектів EUREKA у відношенні до загальних витрат на R&D в різних країнах

INVESTMENT IN EUREKA VERSUS TOTAL R&D EXPENDITURE

де AT – Австрія, BE – Бельгія, CH – Швейцарія, CY – Кіпр, CZ – Чеська республіка, DE – Німеччина, DK – Данія, EE – Естонія, ES – Іспанія, FI – Фінляндія, FR – Франція, GB – Великобританія, GR – Греція, HU – Угорщина, IS – Ісландія, IE – Ірландія, IL – Ізраїль, IT – Італія, LV – Латвія, LT – Литва, LU – Люксембург, NL – Голландія, NO – Норвегія, PL – Польща, PT – Португалія, RO – Румунія, SK – Словаччина, SI – Словенія, SE – Швеція, TR – Туреччина.

Дані, наведені на рисунку відображають загальну ситуацію, особливо з точки зору Лісабонської стратегії по досягненню 3% від ВВП фінансування науково-технічних розробок в Європі.

За даними на липень 2004 року тривідсотковий бар'єр фінансування наукових розробок у Європі долають такі високо розвинуті держави, як Ізраїль (4,81%), Швеція (4,27%), Фінляндія (3,49%) та Ісландія (3,11%).

Наближаються до цього рубежу Швейцарія (2,63%), Німеччина (2,50%), Данія (2,40%), Франція (2,20%) та Бельгія (2,17%).

У групу держав, які фінансують науково-технічні розробки від 1% до 2% із постсоціалістичних країн входять Словенія (1,57%) та Чеська республіка (1,30%).

Згідно з статистичними даними, інвестиції в програму EUREKA в загальному валовому продукті держави складають 0,061% в Голландії, 0,047 % в Словенії, 0,040 % в Франції, 0,038 % в Бельгії, 0,022 % в Чеській республіці та 0,020 % в Фінляндії. Знову ж таки, Словенія та Чеська Республіка в лідерах по цьому показнику. Із інших постсоціалістичних країн Литва (0,016 %) та Польща (0,011 %) подолали 0,01 % частки фінансування програми EUREKA в загальному фінансуванні науково-дослідних розробок.

Відношення промислового до державного фінансування в проектах EUREKA, які оцінено в межах 3-4, є дуже гарним: на кожен суспільний Євро, який інвестують в EUREKA, приватні джерела інвестують приблизно 3 Євро власних ресурсів. Це дуже гарний ефект важелів, що відповідає політиці держав, які прямують до “3%-ї мети”. Більшість європейських країн визнає, що “3%-а мета” буде досягнута, якщо промислові інвестиції в НТР будуть значно збільшені. У зв'язку з тим, що вони вже витрачають близько 1 % їх валового внутрішнього продукту для державного фінансування НТР, ці держави мають стимулювати приватні інвестиції. Із цього погляду EUREKA є, мабуть, одним із кращих існуючих інструментів ефективного використання національних державних фондів для залучення приватних грошей.

Досвід країн-учасниць програми EUREKA свідчить про перспективність і актуальність програми, яка надає рівні умови для всіх учасників, що слушно позначається на об'єднанні загальних зусиль всієї Європи для вирішення глобальних проблем у різних галузях науки і техніки, включаючи охорону навколишнього середовища та медицини. Україна, в свою чергу, отримує додаткову можливість для інтеграції з європейськими країнами.

R&D В ЄВРОПІ: СУЧАСНИЙ СТАН. EUREKA ЯК ІНСТРУМЕНТ РИНКОВОЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК

INCREASING EUROPE'S COMPETITIVENESS THROUGH CO-OPERATIVE RESEARCH (From EUREKA news, 2005, N69)

Europe is at a crossroads, facing unprecedented opportunities and challenges in our increasingly globalised world. The goals set by EU leaders at the 2000 Lisbon Summit - higher growth, stronger competitiveness, more and better jobs - are a road map for the future. But the key to success is the innovation that has traditionally sparked Europe's competitiveness and is continuing today through ambitious R&D programmes.

The EUREKA Initiative, launched in 1985, is helping achieve these ambitious goals. Its declared objective is "to raise the productivity and competitiveness of Europe's industries and to boost national economies on the world market, and hence strengthen the basis for lasting prosperity and employment". To achieve this, EUREKA's framework empowers market-oriented R&D through trans-national and collaborative projects involving Large businesses, SMEs, research centres, universities and governments/national administrations - the five 'pillars' of EUREKA's success.

Timing is critical in the fiercely competitive global marketplace. EUREKA projects focus on cutting-edge R&D that is close to the market. Michel Vieillefosse, Head of the EUREKA Secretariat in Brussels, says: "EUREKA reacts quickly to market change. In a three- to four-year timeframe, more than half of the projects give birth to a tangible, marketed product. We drive to produce concrete results. This is the reason for our success."

A catalyst for innovation

EUREKA's added value is its collaborative underpinning as the five 'pillars' work together to define common architectures, languages and databases with the aim to increase market reactivity and productivity. Vieillefosse points to the showcase EAST-EEA (Electronics Architecture and Software Technology - Embedded Electronic Architecture) project as an example of such productive, innovative synergy, which has significantly strengthened the competitiveness of the European automotive industry.

"Partnerships enable risk and benefit sharing amongst industry," he says. "Companies, particularly SMEs, face challenges such as access to the European market, language and cultural barriers. Together, they overcome the problem of location to create strong eco-systems within which they collaborate."

EUREKA invests in sectors where Europe is already a world leader, such as aeronautics, the automotive industry, smart cards, telecommunications and consumer electronics. Projects have contributed to this success while strengthening industry giants such as Nokia, Siemens, Philips, Ericsson, STMicroelectronics and EADS, to name a few. "These companies invest about 20% of their turnover in R&D," Vieillefosse says. "EUREKA is proud to be part of that by fostering the co-operation that results in common tools they are willing to share."

Strategic networks of innovation

There is strong evidence that the commercial position of many SMEs is strengthened by participating in a EUREKA project, particularly in terms of access to new markets in Europe and beyond. Innovative projects, mainly involving SMEs, contribute to improved wellbeing, security, environment and employment. The estimated average increase in annual turnover is about €1 million per participating SME, with four jobs being created within one year of the project ending.

Clusters bring together EUREKA partners to focus on developing and commercially exploiting new technologies. Their ultimate goal is to ensure that Europe maintains its lead in the world market. Clusters exploit technologies developed through existing national and European programmes. They develop generic technologies that drive European standards and the interoperability of products in several sectors, including information and communications technologies (ICT), the automotive industry, energy and biotechnology.

Within the EUREKA framework and in close collaboration with national funding authorities, industry works in Clusters that benefit from the programme's flexibility. R&D is continuously adapted in response to the accelerating pace of technology and changing market demands.

"Cluster projects play an important role within EUREKA and are leading the way forward," Vieillefosse points out. "They are long-term, strategically significant initiatives that contribute to Europe's success every day."

ICT Clusters:

MEDEA+ (2001-2008) - Microelectronics Development for European Applications. Investment: €4,000 million. Goal: Advanced co-operative R&D in microelectronics to make Europe a leader in system innovation on silicon.

www.medeaplus.org

ITEA (1998-2008) – Information Technology for European Advancement. Investment: €3,000 million. Goal: Seeks to build a digital future by helping Europe become a leader in software embedded systems.

www.itea-office.org

CELTIC (2003-2008) - Co-operation for a Sustained European Leadership in Telecommunications. Investment: €1,000 million. Goal: Telecommunications solutions through collaborative research.

www.celtic-initiative.org

PIDEA+ (2004-2009) – Packaging and Interconnection Development for European Applications. Investment: €600 million. Goal: The electronics industry's development of innovative I&P (Interconnection and Packaging) technologies.

www.pidea.com.fr

EURIMUS II (2004-2008) - EUREKA Industrial Initiative for Microsystems Uses. Investment: €500 million. Goal: The development of generic microsystems.

www.eurtmus.com

THE NUMBERS TELL THE STORY
(From EUREKA news, 2005, N69)

Since 1985, substantial public and private funding has been deployed to support critical research and development. According to EUREKA's Statistical Report (July 2003-2004), the numbers reveal a growing success story:

- Within the EUREKA framework, 1,600 projects have been completed for a total value of more than €22,000 million.
- Some €1,800 million of additional turnover has already been reported by project participants. A further €6,000 million per annum is expected within three years of project completion. On average, the reported increase in turnover is more than €1 million achieved per annum per participant and about €3.5 million expected per annum per participant.
- The value of ongoing projects is more than €2,500 million for Cluster projects, primarily in the information technology field and €2,000 million for innovative projects.
- The public funding invested is returned less than two years after project completion.
- Today, 678 EUREKA projects are running with a total budget of some €1,900 million. There are 2,826 organisations involved: 645 large companies, 1,184 SMEs, 504 research institutes, 422 universities and 71 governments/national administrations.

ACHIEVEMENTS OF THE FRENCH EUREKA CHAIR (From EUREKA news, 2004, N67)

Jean-Paul Jacamon, outgoing Chairman of the EUREKA High Level Group, reflects on the achievements of the Network during the French Chair year, which set a new record in EUREKA's history with more than 200 new innovative projects approved for a total budget of €518 million. The launching of six new Clusters as well as significant advances in terms of quality control is equally remarkable.

"The key idea when Denmark took over the EUREKA Chair in June 2002 was to develop a three-year platform which would give EUREKA the necessary gravitas and continuity to deal with players such as the European Commission or private investors. Hence the creation of a Troika (composed of the previous, the current and the future Chairs) to carry on the reforms successfully.

Having said that, the French Chair has come forward with a certain number of practical ideas and proposals it was keen to implement. I could mention here the streamlining of our organisation, the improvement of project assessment, the enhancement of EUREKA's relationship with industry and its increased visibility within the European Research Area (ERA). One year later, where do we stand?

From the viewpoint of governance, qualified majority voting has been enshrined in our statutes, which is likely to ease and speed up decision-making in a 34-member (and perhaps tomorrow even more) organisation. Consequently, the "simplicity of EUREKA, its flexibility and the rapidity of its procedures," praised by French Research Minister Francois d'Aubert at the Ministerial Conference, will be maintained.

More reactive, EUREKA will also be in a position to further improve the quality of its projects thanks to the implementation of a harmonised Network-level ex-ante evaluation tool, the so-called 'Project Assessment Methodology' (PAM). This important step should give EUREKA more clout and credibility to attract public and private funding.

Continuous efforts have been also made to stimulate the development of new projects and Clusters. Patrick Devedjian, French Minister for Industry, acknowledged that this past year has been "extremely rich in terms of projects and Clusters". I would simply like to mention that we owe this dynamism to the creativity and the competitiveness of all our Network members. *Thanks to our unique 'bottom-up' approach, EUREKA has been successfully targeting Europe's strategic industrial domains* such as telecommunications with the CELTIC Cluster, clean energies with EUROOGIA, integrated biological systems with INSYSBIO and Pharmaceuticals with NEWMEDFASTER.

I shall finish by drawing your attention to the progress made in gaining visibility within the ERA. Joint Technical Groups, involving the European Commission and EUREKA, have been set up in order to strengthen cooperation between EUREKA and the EU Framework programmes (FP) in thematic priority areas like ICT, life sciences, nano-materials and sustainable development. Furthermore, this cooperation will be reinforced in the context of the preparation of FP7 by exploring concrete financing mechanisms that allow the two organisations to operate in a coordinated way.

It is now up to the Netherlands to continue the work. I would like to thank the Network for its enormous effort and wish Roel Kramer and the Dutch Office all the best for the coming year."

NEW DUTCH CHAIR TACKLES SOME TOUGH ISSUES

(From EUREKA news, 2004, N67)

EUREKA has rotating one-year Chairmanship, which passed from France to the Netherlands on 1 July. In the interest of continuity, the Chairmanships of Denmark (2002-2003), France (2003-2004) and the Netherlands (the Troika) agreed to implement a three-year joint programme. EUREKA News spoke to the new High Level Group Chairman Roel P. Kramer about priorities for the coming year.

Roel Kramer, the former Executive Vice President of Philips Semiconductors, is to become the new Chairman of the High Level Group, a decision-making body of government representatives from the 33 EUREKA member countries and the EU. He will hold this position throughout the Dutch Chairmanship of EUREKA, which runs from 1 July 2004 to 30 June 2005.

In 1970, Mr Kramer joined Eindhoven-based Philips Research, where he devoted 20 years of his life to semiconductor technology. As Executive Vice-President of Philips Semiconductors in 1989, he held the position of Chief Technology Officer responsible for the division's R&D policy. In 1997, he transferred to Philips Consumer Electronics, where he continued as Executive VP and Chief Technology Officer, his responsibilities including technology strategies. Mr Kramer has since retired from Philips.

An involvement with EUREKA began while Mr Kramer was still at Philips, where he co-founded the industry-led ICT Clusters (strategic initiatives) JESSI and ITEA. Currently working as a consultant, Mr Kramer until recently chaired the Cluster MEDEA+ application steering committee.

Roel Kramer is married with three children. He enjoys reading, running, hiking and skiing. Mr Kramer is a fluent English speaker and has a good command of German and French.)

What are the aims of the Dutch Chair?

The Troika's aim to streamline the decision-making process has been successful, however, we would like to implement an even more decisive and effective decision-making procedure. With 33 member states involving a wide range of national views and structures, this is critical.

We are glad to see the implementation of PAM (Project Assessment Methodology), a very important tool that is a quality mark for what we do. This will reconfirm that our projects are of a high quality. PAM, an ex-ante evaluation tool, measures projects according to specific criteria, including effectiveness of the partnership, degree of innovation and economic outlook.

But there is still a lot of work to do to strengthen EUREKA's position within the European Research Area (ERA) and existing initiatives.

How will the Dutch Chair accomplish this?

We plan to put forward concrete recommendations on how EUREKA can work more closely with the European Commission's 6th and 7th Framework Programmes. I believe that together we can do a lot to improve research, work towards innovation and deepen cooperation within Europe. This is a focal point for our Chair.

By working more closely with the Framework Programmes, EUREKA can become a valuable asset to the ERA.

The ED Summit in Barcelona in 2001 committed to spending an average of 3% of the EU's GNP on R&D by 2010, two thirds of which must come from the private sector. We can make an important contribution in this regard as EUREKA is well known in the private sector by both large and small businesses.

We also plan to audit the Umbrellas (EUREKA thematic networks) to reactivate the dormant ones and develop new ones to attract more projects. Right now, many of the 18 networks are inactive. They are still working towards their objectives but need a more efficient form and structure.

We also want to increase the involvement of the Clusters by continuing the good work of the French Chair in this area. The Dutch Chair will look at ways to improve contacts and better integrate the Clusters into the EUREKA organisation. This also means giving them more publicity, which is also necessary for EUREKA in general.

SMEs deserve more attention. They are already a success story within EUREKA and we intend to build on this. SMEs are an important core of innovation and a creator of employment, which is what Europe needs.

What does the Chair plan to do about funding issues?

EUREKA and its projects are funded by the Member States. In many countries there is limited or no funding for projects, and in others it is decreasing. Considering there are 34 members, this is a priority. There is a widening gap between what companies spend on R&D and how much is publicly supported.

EUREKA is an established and successful programme - it's very well known by industry, research institutes and universities. As the EU is also a member, we would like more involvement from it. This should happen as it is serious about the ERA and the 3% Objective.

Could you give us an idea of how the theme of sustainability will be incorporated into your programme?

Sustainability is a key word in the Dutch government's environment policy and programmes. We thought it appropriate to make one of the EUREKA Chair's themes the same to tie in with what the government is doing. Many countries are working actively on this issue. We will try to further raise awareness of this through EUREKA.

In addition, sustainability ties in closely with the new programme-based partnership instrument that will be used by the government to finance EUREKA projects in the Netherlands from 1 January 2004.

We are planning two brokerage events focused on sustainability over the next year in the areas of biotechnology and energy, as well as workshops and company visits. A further brokerage event has already taken place in April: Sustainable Automotive: Light Weight System Integration (Maastricht).

What will be the major challenges in the coming year?

The challenge is creating more synergy with the Framework Programme of the EU, both being a part of ERA. It started under French Chair and I'm sure it will continue under this one and the incoming Czech Chair. But we will have a real opportunity to do this and integrate EUREKA into the ERA as we work together with the upcoming Dutch Presidency of the EU. This is a double opportunity!

Dutch EU Presidency and Dutch EUREKA hand in hand
(From EUREKA news, 2004, N67)

The Dutch Presidency of the EU in the second half of 2004 takes place under historic circumstances: an enlarged European Union, the election of a new European Parliament and the installation of a new European Commission. These events mark a new phase in the realisation of the Lisbon and Barcelona ambitions and offer new challenges and perspectives for the European Research and Innovation Area.

The Dutch priorities on RTD and Innovation are:

Via the 3% R&D Action Plan, steps will be taken to improve:

- the interaction between the public knowledge base and industry, and
- the supply, quality and mobility of knowledge workers

During 2004, the Sixth Framework Programme for research and development will be evaluated.

It started under the French Chair and I'm sure it will continue under this one and the incoming Czech Chair. But we will have a real opportunity to do this and integrate EUREKA into the ERA as we work together with the upcoming Dutch Presidency of the EU. This is a double opportunity!

Communication on the future of EU research and technology policy will play a key role.

Specific attention will be given to:

- the promotion of excellence in basic research;
- the possible creation of an European Research Council;
- the improvement of the human capital base;
- the enhancement of European cooperation in the field of research infrastructures;
- the position of SME's (EUREKA);
- the interaction between science and industry, in particular through the creation of European Technology Platforms (EUREKA).

In accordance with the request made at the Spring EU Summit of 25-26 March, the Council of Ministers will continue to try to reach agreement on a Community Patent.

DUTCH CHAIR ENDS YEAR WITH PLEA FOR IMPROVED FUNDING FOR INITIATIVE

(From <http://www.eureka.be/inaction/viewPressRelease.do?docid=599901>)

The EUREKA Dutch Chair marked the end of its July 2004 to June 2005 chair year with a clear message to governments at member country and European level of the need to improve funding and funding coordination for projects. EUREKA is the only European research programme aimed at converting knowledge to marketable products

"There is a general consensus about the excellent role that EUREKA is playing in improving innovation in Europe, and in contributing to the achievement of the Lisbon Council objectives," says Roel Kramer, EUREKA High Level Group chairman 2004-5. "However, EUREKA can only play this role if and when there is adequate and effective funding available for its projects."

Record participation

Overall funding for EUREKA projects in 2004-5 showed an increase over previous years with some 1,500 million euro committed from public and private sources, the fourth best year in EUREKA's 20-year history. By the end of June 2005, 181 new innovative projects had been announced, with a budget of 318 million euro, industrial participation was 70% and SME involvement approached 50%.

Over half the new innovative projects are in the areas of biotechnology, information and computer technologies (ICT), and materials. Particular highlights include E! 3421 HIVVAC, a major project to develop an HIV vaccine with a budget of 13.4 million euro, and E! 3399 ART.MED on early detection of cardiovascular disease with a budget of 11.9 million euro.

In addition, there are 57 newly running projects in the EUREKA Clusters (strategic initiatives), with a budget of 1,200 million euro of which 700 million euro is in the MEDEA+ microelectronics Cluster and 270 million euro in the ITEA embedded software Cluster. The Dutch Chair marked the start-up of several CELTIC telecommunications Cluster projects and the first projects in the EUROGIA energy Cluster. Three new Umbrellas were also endorsed: E! 3610 InnoFisk in aquaculture, E! 3603 ENIWEP in tribology and E! 3584 EConTec in e-content technologies

Key successes

Key successes of the Chair include:

- Improving complementarities with the EU research Framework Programme. The Dutch Chair has worked with European Commission to boost SME participation in European research by the use of Article 169 of the EU Treaty to encourage a joint national/EU programme aimed at R&D-performing SMEs. More than 20 EUREKA countries have already committed to this approach;
- Establishing dialogue at political and industry level to improve the performance of EUREKA overall. Major activities included: the inter-Parliamentary Conference in the Dutch Parliament in The Hague in May 2005; and the EUREKA Industry Day in Schiphol in June 2005. In addition, an Advisory Committee consisting of various industrial representatives and an academic has been inaugurated; and
- Setting up permanent external evaluation of EUREKA projects by independent

experts to strengthen the EUREKA quality label.

Boosting credibility

In addition, the Cluster approach to funding was reviewed and a new two-step procedure introduced to ensure that funding is available before projects are labelled. The same process is also being applied to Umbrellas. This is intended to boost further the credibility of such labels.

Other activities during the Dutch Chair included five international matchmaking events involving some 350 companies. Sectors included automotive, food diagnostics, hydrogen and fuel cells, offshore oil and gas, and white biotechnology.

The Netherlands hands over the EUREKA Chair to the Czech Republic on 1 July 2005. The incoming team is set to boost industry involvement, raise the political profile of the Initiative and reinforce member country commitment. Major events will include the EUREKA FORUM in October 2005 and the EUREKA Ministerial Conference in June 2006.

For additional information please contact:

Paul McCallum

EUREKA Secretariat

+32 2 777 0963

paul.mccallum@es.eureka.be

R&D STAGNATION POSES MAJOR THREAT TO EU KNOWLEDGE-BASED ECONOMY

The European Commission's Key figures 2005 for science, technology and innovation show worrying trends in R&D investment and innovation in Europe, with EU R&D intensity now close to stagnation.

According to figures published by the Commission in mid July, growth of R&D investment as a percentage of GDP has been slowing down since 2000. It only increased 0.2% between 2002 and 2003. Europe devotes a much lower share of its wealth to R&D than the USA or Japan: 1.93% of GDP in the EU in 2003, compared with 2.59% in the USA and 3.15% in Japan.

A key reason has been a slow-down in business R&D funding. In 2002, business financed 55.6% of domestic R&D expenditure in the EU, compared with 63.1% in the USA and 73.9% in Japan, and this share is decreasing, if the trend is not reversed, the EU will miss its overall target of two-thirds of R&D expenditure financed by the private sector in 2010.

The problem appears to be that Europe is becoming a less attractive place to carry out research -reflected in the conclusions of the recent EUREKA Industry Day at Schiphol in the Netherlands. Between 1997 and 2002, R&D expenditure by EU companies in the USA increased much faster than R&D expenditure by US firms in the EU (by 54% compared with 38%). The net imbalance in favour of the USA increased fivefold between 1997 and 2002, from about 300 million euro in 1997 to almost 2 billion euro in 2002.

A recent Commission impact assessment showed investment in R&D at EU level has a positive effect on productivity and economic growth. The study also showed funds spent at EU level mobilised additional business spending. If Europe is to become an integrated research area, able to attract investment from all over the world, there must be a substantial and wide-ranging EU level programme. Enterprises will continue to relocate research and innovation activities to other continents offering attractive public support and larger research, innovation and commercial markets.

CRUCIAL MONTHS AHEAD FOR FUTURE EU RESEARCH POLICY

(Science & Research, Sunday 4 September 2005, <http://www.euractiv.com/Article>)

In Short:

The UK presidency has four months to find an agreement on the Seventh Framework Programme (FP7) budget, otherwise the EU may risk a break between the FP6 and the FP7.

Background:

The Commission presented its official proposal on the EU's Seventh Framework Programme for Research and Technological Development (FP7) on 6 April 2005. The document proposes doubling the current EU funding for research.

The Luxembourg Presidency proposed heavy cuts to the Commission's proposal, suggesting an increase of only around thirty per cent.

The proposed cuts have triggered alarm within the Commission, the Parliament, the academic world and various other science and research stakeholders. Open letters, petitions and various appeals have been pouring in from all sides to defend the Commission's initial proposal.

Issues:

The UK Presidency will, in the coming months, lead the negotiations on the EU budget. Its role will be crucial in determining whether the EU budget is agreed in 2005 or whether the negotiations stretch into 2006. Talks on the budget for FP7, the EU's main instrument to support R&D in 2007-2013, are closely linked to the success of the negotiations on the financial perspective.

"The UK will conduct substantial negotiations on the FP7 budget," promised the UK minister for science and innovation, Lord David Sainsbury, at a hearing in the European Parliament. However, "if the budget is significantly increased, we need political support and agreement from scientists and industrialists that the FP7 is essential for Europe's future", he added.

"It is important that there's no break between FP6 and FP7," said Lord Sainsbury. The question to be clarified is thus when should the Council, at the latest, reach an agreement on the FP7 in order to avoid a gap between FP6 and FP7 and allow for a smooth transition between the framework programmes.

Commissioner for Science and Research Janez Potocnik will continue his plea for twice as much EU money for research. In his speech to the Competitiveness Council ministers in Cardiff on 11 July 2005, he described the current situation as a clear "gap between analysis and capacity to act". Everybody agrees on the analysis that knowledge is the key to Europe's competitiveness. There is full support for the European Research Council (ERC), for building new infrastructures and for space and security research. Everybody agrees that more should be done for mobility, SMEs and the new member states. The importance of technology platforms is also acknowledged.

"And yet, signs are that the future EU research budget could remain close to what was the last compromise proposal [Luxembourg Presidency] in June, meaning similar to what we have now." In short, there is full support for the Commission FP7 proposal but with much less EU budget.

"Regardless of the budgetary uncertainties, I will propose to my fellow commissioners the specific programmes for adoption in September," said Potocnik. "Framework and specific programmes are interdependent. Without the specific programme proposals, work in the Parliament and the Council on questions such the ERC, new infrastructures and Joint Technology Initiatives cannot really progress," he explained.

Latest & next steps:

- The Commission will present the FP7-specific programmes proposals in September.
- Competitiveness Council, 11 October: policy debate on FP7; Commission will present the 3rd progress report on the European strategy for life sciences and biotechnology.
- Competitiveness Council, 28-29 November: policy debate on FP7; policy debate on the Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP); conclusions on the action plan "Investing in research: an action plan for Europe"; decision for conclusion of an international agreement on ITER and for setting up a joint undertaking to manage the European participation in ITER.

The third Space Council will take place in November and agree on the final European Space policy and programme up to 2013.

EUROPEAN RESEARCH BUDGET IN DIRE STRAITS

(Science & Research, Sunday 4 September 2005, <http://www.euractiv.com/Article>)

In Short:

The Luxembourg Presidency's proposal to cut the proposed doubling of the FP7 budget drastically has triggered alarm bells in the Commission and the academic world.

Background:

The Commission official proposal for the 7th Framework Programme for Research and Technological development (FP7) envisages a doubling of the current European research budget.

The Luxembourg Presidency proposal on the financial perspective proposes an increase of only 31-55 per cent. The proposed reduction is due to the 'club of six' (Germany, France, the UK, Austria, the Netherlands and Sweden), demanding that the member states' contributions to the EU budget should be reduced.

Issues:

The proposed cuts have triggered alarm within the Commission, the Parliament, the academic world and various other science and research stakeholders.

Science and Research Commissioner Janez Potocnik addressed the Competitiveness Council on 7 June 2005, urging EU research ministers to respect their commitment to the Lisbon and Barcelona goals by backing the Commission proposal to double European research spending.

The Luxembourg Presidency proposal, cutting the current Commission plan for the FP7 budget by 45-69 per cent, would mean that "work on the FP7 would need to be done all over again", said Potocnik.

The European Parliament (EP) fully supports the Commission's proposal and is backing the need to double the European research funding.

The EP's committee responsible for the EU budget has endorsed the Commission's position, and the chair of the Committee on Industry, Research and Energy (ITRE), Giles Chichester, has written a letter to the EP President, Josep Borrell, expressing the ITRE committee's "alarm and disappointment" at the cuts to the EU research budget being proposed for the financial perspective for 2007-2013.

"The member states must bear in mind that without the European Parliament there will be no agreement on the financial perspective [...] We intend to display realism and ambition. It is up to the Council to do the same," said the EP President Borrell in a statement.

The Chair of **European Research Advisory Board** (EURAB), Helga Nowotny: "[...] a drastic cut in the research budget [...] would be a severe blow to the goal of sustainable knowledge-based growth, hamper the desperately needed improvement in employment and engender dismal consequences for research and innovation in Europe."

The European Life Scientist Organization (ELSO) thinks that a reduced FP7 budget would seriously hamper the establishment of a European Research Council (ERC), which would need a big budget to start off with. "If it has to start with a smaller budget, it will reduce its impact," said the ELSO's spokeswoman Carol Featherstone (according to *The Scientist*).

The European University Association (EUA) has called on the national rectors' conferences to put pressure on their national governments to ensure that the proposal to double the current research budget is not undermined by member states' unwillingness to increase their contributions to the EU budget.

Euroscience, the European Academy of Sciences and Arts and the European Federation of National Academies of Sciences and Humanities all together urge leaders of the EU member states' governments to demonstrate their commitment to their own targets (Lisbon and Barcelona goals) for the benefit of Europe's citizens long-term economic well being.

4.2 BILLION EUROS FOR FUTURE COMPETITIVENESS AND INNOVATION PROGRAMME
(Innovation & Jobs, Sunday 4 September 2005, www.euractive.com)

In Short:

Stimulating the competitiveness of SMEs, fostering and promoting eco-innovation, energy efficiency and renewables and accelerating the information society are the objectives of the Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP)

Background:

Europe's ambition to become the world's most dynamic knowledge-based society (as defined by the 2000 Lisbon Summit) needs a strong focus on competitiveness and eco-innovation. In order to reach these goals, the EU has to achieve a better coherence and synergy of its policies and policy instruments.

Issues:

On 6 April, the Commission presented its proposals for a seven-year framework programme for competitiveness and innovation. More than 4 billion euros have been earmarked for actions during the next budgetary 2007-2013 period.

The new framework programme merges several already existing measures into one comprehensive programme to boost the competitiveness and productivity of European enterprises (especially SMEs) while at the same time proposing support for eco-innovation and sustainable energy.

The CIP consists of three sub-programmes:

- **The Entrepreneurship and Innovation Programme**, which brings together activities in the areas of entrepreneurship, SMEs, industrial competitiveness and innovation;
- **The ICT Policy Support Programme**, which will promote the speedy adoption of information and communication technologies (ICTs) and comprises existing measures such as eTEN, eContent or Modinis;
- **The Intelligent Energy-Europe Programme**, which bundles actions to accelerate the uptake and promotion of energy efficiency and to increase investments in and awareness-raising of renewable energy sources. Existing measures such as 'SAVE', 'ALTENER', or 'STEER' are part of this subprogramme.

This Competitiveness and Innovation programme is complementary to the 7th framework programme for research (FP7). It will be open for participation to members of the EEA, candidate countries, countries of the western Balkans, and under certain conditions also to countries participating in the EU's neighbourhood policy.

Positions:

Business federation UNICE welcomed the CIP proposal, highlighting the simplification of Community programmes and the fact that competitiveness "is taken as the overriding theme that must inspire and drive all the sub-programmes". UNICE reiterated its demand that for the financial perspective 2007-2013 "a sufficient allocation of resources to competitiveness-enhancing programmes should be the priority objective".

Eurochambres (the Association of European Chambers of Commerce and Industry) appreciated that "SMEs are to be placed at the core of this strategy". In order to improve

the communication concerning this programme to SMEs, Eurochambres proposed working "in close co-operation with Chambers in the provision of support services for enterprises".

UEAPME, the European Crafts and SMEs employers association, welcomed the programme saying that "the proposal for new financial instruments, providing funding for seed and venture capital and business angels, is a positive development for European business. However, this must not come at the expense of traditional financial instruments, such as E1F funding for credit guarantee schemes and micro-credit schemes, which are more relevant for smaller firms." In addition, "actions targeting micro-businesses must be introduced under the CIP if it is to live up to its name."

COMMISSION TO LAUNCH AMBITIOUS INFORMATION TECHNOLOGY PROGRAMME
(InfoSociety, Sunday 4 September 2005,
<http://www.euractiv.com/Article>)

In Short:

The Commission plans to launch, on June 1, 2005, what Viviane Reding, Commissioner for Information Society and the Media, has branded as "the first-ever Lisbon Strategy realistic action plan". The plan, labelled "2010", sets out to boost at the same time the information and communication technology (ICT) and content industries, as well as the industry take-up of innovation.

Background:

On 28 May 2002, the Commission adopted a Communication 'eEurope 2005: An information society for all'¹, which followed up the eEurope 2002 action plan and was adopted as a Council resolution on 28 January 2003. It addresses EU policy priorities in the field of ICT, such as Broadband, Benchmarking, e-Learning, e-Government, e-Health, e-Business, e-Inclusion, Digital Rights Management and Trust.

On 19 November 2004, the Commission adopted a communication entitled 'Challenges for Europe's Information Society beyond 2005: Starting point for a new EU strategy', in which it summed up its view of the challenges to be addressed in a European Information Society strategy up to 2010.

On 31 January 2005, Commissioner Reding delivered a speech '12010: The European Commission's new programme to boost competitiveness in the ICT sector'

Issues:

The past years have been marked by a rivalry between the telecom and Internet Service Provider industries on one side and the content industries on the other side, over the protection of intellectual property rights versus the protection of the privacy of online users.

Now, the Commission wants to break what it sees as being a block on innovation by starting an initiative to bring the two industries together at one table.

At the same time, in the discussions on the EU budget, DG Information Society is fighting for a higher budget. **Positions:**

Addressing the annual meeting of the European Telecommunications Network Operators' Association (ETNO) in Brussels, **Commissioner Reding** said on Tuesday, 31 May 2005:

"I want to start a political initiative, when the wave goes up, and that means: now. (...) I am a hands-on commissioner, and I will put all the powers in my hands together to go ahead: Regulatory powers over telecommunication and the audiovisual sector, frequency management, and the portfolio of network security."

The commissioner pointed out that she controls about one third of the EU's research budget and said: "If you invest that money in agriculture instead of ICT, well; Lisbon, bye-bye!"

Commission to launch ambitious Information Technology Programme.

The commissioner also addressed the issue of convergence and said it was a lucky choice to have put both the infrastructure and the content into one pair of hands when

splitting up Commission portfolios. Addressing the telecom network operators, she said: "I am not going to let you people kill content. If infrastructure wants to sell goods and services, it needs content to be sexy." Mrs. Reding recalled the speech she had given in Cannes two weeks before and said that combating piracy was one of her top priorities.

ETNO Director Michael Bartholomew said:

"One of the main challenges of the initiative will be to develop a set of policies that continue to foster competition whilst at the same time create incentives to innovate in the networks and technologies underpinning tomorrow's services. It is crucial that the in 2010 initiative provides an enabling framework for a comprehensive review of the current sector specific rules in order to reflect recent and prospective market realities."

Sandro Bazzanella, Director for EU Affairs at **ECTA**, the European Competitive Telecommunications Association, commented:

"Convergence will only be successful, however, if the various sectors that are converging are all competitive. Regrettably, that is far from being the case from the telecoms side where, despite the market being fully opened in 1998, effective competition is still far from sustainably established in many sectors."

Latest & next steps:

On May 16, 2005 in Cannes, France, Commissioner Reding delivered a speech "European films and the Information Society" to an informal meeting of ministers responsible for audiovisual matters, in which she addressed intellectual property rights as "the economic heart of the audiovisual industry as a creative activity".

THE CHAIRMANSHIP PROGRAM OF THE CZECH REPUBLIC

July 2005 - June 2006

Svatopluk Halada,
Head of the Chairmanship Secretariat
www.eureka-chair.cz

Actions

1. Develop greater coherence between EUREKA and the FP, through appropriate combined actions for SMEs;
2. Organise a strong and active participation of EUREKA in shaping and operating the Technology Platforms;
3. Encourage the generation of ERA projects;
4. For the preparation of FP7: explore concrete financing mechanisms based on instruments such as 169 or 171;
5. The possibilities of structural funds should be further explored.

Recommendations

1. Stresses that EUREKA should be revitalised as a major European facilitator to develop technology and to convert technology to business; National governments should provide public funding at a substantial level and make existing schemes easily accessible.
2. Recommends further involvement of the private sector financing EUREKA projects and that public funding should be used to catalyse new methods of private sector participation.
3. Calls on the incoming Czech EUREKA Chairmanship to investigate new possibilities that could facilitate private investment in EUREKA projects, e.g. as offered by the EIB.
4. Stresses the importance of improving access to available national funds (where EUREKA projects compete with other projects), or for more dedicated national funds for EUREKA projects and calls on the incoming Czech EUREKA Chair to follow up this action.

Approach. EUREKA is

- a significant network for innovation and industry
 - an important actor in enabling Europe to reach the Barcelona 3 % objective
- but there is
- a lack of political commitment from the Governments of many EUREKA member countries
 - a lack of a significant national budget for EUREKA projects in many member countries,
- and
- missing of EUREKA's new strategic scenario

CZECH PRESIDENCY PROGRAMME – OBJECTIVES

Listening to industry

- EUREKA Advisory Committee
- EUREKA Cluster projects

Building bridges

- EUREKA and politicians (National Governments, European Parliament – ITRE)

-
- EUREKA and stronger linking to European programmes and funding mechanisms (FP7 and EIB)

Reinforcing commitment

- Increasing the involvement of Governments in decisions on targeted national funding for EUREKA projects
- More private sector funding

CZECH PRESIDENCY PROGRAMME – SPECIFIC ACTIONS

Rolling NL-CZ action

- Member countries to commit to a target number of new projects
- Art. 169 (SUROSTARS)
- Streamlining of the project assessment and evaluation procedures (PAM, EPC, CSE)
- Implementation of New Guidelines for Umbrellas and Clusters

Quality project action

- Evaluation of two years PAM pilot period (updating, changes)

Network management action

- Rotating Chairmanship system (proposal for MC 2006)
- ESE staffing (national secondees and new Head of the ESE)

Membership action

- Analysis of pilot period of the EUREKA Associated status
- EUREKA new membership (e. g. Malta, Ukraine, Bulgaria)

ORGANISATIONAL CHART

Governmental responsibility

- MEYS CR and support of the R&D Council of the Government

Strategy & programme and organisation of the Chairmanship

- Czech EUREKA Chairmanship Secretariat

Providing organisational backup

- Association of Innovative Entrepreneurship of the CR

Logistics and organisational support

- House for International Services of MEYS CR
- Rector Office of the Institute of Chemical Technology, Prague

EUREKA FORUM
Prague, 21 October 2005

Objectives

- Will take on board the recommendations and results of the Interparliamentary Conference (May 2005 / the Hague) and the EUREKA Industry Day (June 2005 / Schiphol)
- Will debate and analyse
- Changes of the industrial climate in Europe
- Role of EUREKA and investments in research and innovation
- EUREKA as a major facilitator to develop technology and convert technology in business
- Will discuss EUREKA's new strategic scenario,
- Will serve as an important input to the EUREKA Ministerial Conference (June 2006 / Prague),
- Will celebrate EUREKA 20 Years Anniversary

FUNDING POSSIBILITIES FOR EUREKA PROJECTS

Stefanie Bartels, EUREKA Secretariat

What is EUREKA?

It is an European network for innovation. It allows:

- Strengthening European competitiveness
- Running high quality ‘market-oriented’ projects
- Involving industry and research institutions
- Co-operating across European national borders - and beyond
- Leading to world-class products, processes and services

EUREKA has three types of instruments:

1. Innovative projects - R&D projects aiming at an innovative product, process or service based on advanced technologies
2. Umbrellas - Thematic networks of public authorities and sectoral experts, aiming at the generation of E! projects
3. Clusters - Industrial initiatives aiming at the generation of R&D projects in a particular area of strategic interest

EUREKA provides national funding, no central budget, national offices and E! website. There are different funding conditions in each country: earmarked money, preferences or bonuses, competition with national projects.

Reserved budgets for EUREKA in: Sweden, Cyprus, The Netherlands, Hungary, Italy, Slovenia, Romania. Total fund in these 7 countries is about 27 M €.

A bonus for EUREKA is exists in:

- Austria (Forschungsförderungsgesellschaft (FFG), Grants and loans for companies -6 M€ per year, 5% bonus for E!)
- Germany (ProInno II, Grants for SMEs (generic), -10 % bonus for E!)
- Flanders (IWT, Grants for companies, 10 % bonus for E!)

Preference for EUREKA

- Czech Republic (Ministry of Education, Youth and Sports - National calls!)
- Estonia (Enterprise Estonia -Feasibility studies for international projects)
- Latvia (Ministry of Education and Science - grants for all types of organisations)
- Poland (Ministry of Science and Information Society Technologies - grants for universities and institutes)

Where to get more information?

- National EUREKA Offices
www.eureka.be/contacts/home.do
- National funding information
www.eureka.be/contacts/fundingList.do
- Stefanie Bartels, EUREKA Secretariat
+32.2.777 09 57, stefanie.bartels@es.eureka.be

Examples of funding in some states are presented in the Table.

State	Funding sources	Competition terms	Enterprise type
Czech Republic	MEYS EUREKA funding	Open	SME Large company University Research Institute
	The total budget of the scheme for this year is 4 M€ The maximum amount of funding per project is 0.13 M€		
Germany	Thematic programmes of federal ministry of education and research (BMBF) and federal ministry of economics and labour (BMWA)	Thematic call(s)	SME Large company University Research Institute
	The total budget of the scheme for this year is 4200 M€ The maximum amount of funding per project is n/a M€		
	PRO INNO II	Open	SME University Research Institute
	The total budget of the scheme for this year is 115 M€ The maximum amount of funding per project is 0.15 M€		
Hungary	Dedicated budget for EUREKA Participants, for traditional and cluster projects as well		
	The total budget of the scheme for this year is 2 M€ of which 2 M€ is earmarked for EUREKA projects The maximum amount of funding per project is 0.4 M€		
Latvia	European Sciences support scheme		SME Large company University Research Institute
	The total budget of the scheme for this year is 1 M€ The maximum amount of funding per project is 0.2 M€		

State	Funding sources	Competition terms	Enterprise type
Lithuania	Lithuanian State Science and Studies Foundation, Ministry of economy	Open	SME Large company University Research Institute
The total budget of the scheme for this year is 1 M€ The maximum amount of funding per project is 0.1 M€			
Poland	Special Research Programmes		SME Large company University Research Institute
Serbia and Montenegro	grant		University Research Institute
	The total budget of the scheme for this year is 0.2 M€ The maximum amount of funding per project is 0.05 M€		

INTEGRATION TO EUROPE THROUGH EUREKA

Jerzy TOKARSKI

Polish EUREKA NPC

00-529 Warszawa 53, ul. Wspólna 1/3

Tel.: 4822 628 14 06 Fax: 4822 628 35 34

Email: jtokarski@mii.gov.pl

European businesses need to operate in a bigger market than just their home country. EU worked hard to open up the single European market. Close the gap between different levels of development in different parts of Europe.

People's needs cannot be met simply by market forces. The EU stands for a view of humanity and a model of society which cherishes its rich heritage of values that includes a belief in human rights, social solidarity, free enterprise, a fair sharing of the fruits of economic growth, the right to a protected environment, respect for cultural, linguistic and religious diversity

What is integration? Integration means bringing different things together.

Integration of society:

- combining and harmonizing social elements which is understood as intensity of contacts and accepting common values and standards

Integration of economy:

- links and relations between countries of specific region containing agreements concerning freedom of transfer of investments, labour force and goods across existing borders

EUREKA is the only existing European vehicle supporting development of innovation – understood as a process from the idea to benefits. It is positively assessed by industry. It is a mechanism which can really support achieving Lisbon and Barcelona goals

The main attractiveness of EUREKA is involvement of private (partners) money in project execution.

How does EUREKA benefit you? EUREKA gives you a chance to:

- pool resources and expertise, share risks
- team up with suppliers & customers
- build networks & improve science -industry links
- accelerate transfer of technology to market
- gain critical mass, access European and world markets

Unfortunately not all partners are ready to work with EUREKA.

Are you:

- reliant on technology to remain competitive (user or supplier)?
- keen to build networks and open markets across Europe, or wider?
- ready to integrate with your partners
- work with others?
- ambitious, with a global perspective?

Are you: ready for integration?

• ready to offer your partners real and legal benefits resulting from cooperation, (market definition)?

- ready for real partnership – do you have sufficient money?
- do you have a real and strong support from your bosses?
- well informed on national legislation concerning activity of foreign partners in your country, protection of IPR, transfer of benefits?
- well informed on EU/your partner country regulations?
- ready to protect your interests – agreements on co-operation, business commitments?
- convinced that your institution – higher management and your team, is ready to work hard?
- ready to communicate: phone, fax, internet,
- ENGLISH language !!!

Last activity in EUREKA is:

Projects launched in 2003 - 19 projects/30 decisions on financing by Ministry, grants committed for new projects ~ 12 000 000 PLN

Projects launched in 2004 - 18 projects/34 decisions on financing by Ministry, grants committed for new projects ~ 9 500 000 PLN (~ 2 300 000 EURO)

E! 1806 ROTOR /1998-2000/

Powder Metallurgy High-Accuracy Rotor Die-Forming Technology And Equipment

Elements with parameters comparable with elements done from bulk material – being sold to Polish and foreign companies – Skoda, Black&Decker, HYDRAL

E! 1867 BRIDGE PRESTRESSING SYSTEM 1998-2001

Bridge Pre-Stressing System For Multi-Strands

E! 2427 PERMON (~600 kEURO)

Perfusion Monitoring System For Controlling Of Surgical, Interventional And Pharmacological Treatments (2000-2003)

E! 2542 RENOVA-LASER

Laser Renovation Of Monuments And Art Works

E! 2676 LAB DIETS 2002-2004

Development Of Standardized Diets For Laboratory Animals

E! 2772 BALTECOLOGICALSHIP (~ 700 kEURO)

Environment Friendly Ships For Baltic Area

E! 2862 POLYS (~ 150 kEURO)

Reinforced Track Structure With A Use Of Modified Y-Shaped Steel Sleeper

E! 2939 CAVASCREEN (~700 kEURO)

Screening Of Cardiovascular Systems Based On Multi-Parameter Analysis (2003-2005)

E! 3065 INCOWATRANS (~2 100 kEURO)

Environmentally Friendly Inland And Coastal Ships For Polish East-West Waterways (2003-2005)

EUREKA FUNCTIONING FEATURES IN HUNGARY

Márta Kiss Marjay,
Hungary NPC EUREKA
National Office for Research and Technology
H-1117 Budapest, Neumann János u. 1/c.
Phone: +36 1 484 2586, Fax: +36 1 266 0801
e-mail: marta.kiss@nkth.gov.hu

EUREKA is a Europe-wide network for industrial R&D with the following goals: strengthening European competitiveness by promoting ‘market-driven’ collaborative RTD, involving industry and research institutes across Europe, using advanced technologies, resulting in cost-effective products, processes and services. It is a framework through which industry and research institutes are developing and exploiting the technologies crucial to global competitiveness and better quality of life.

1. Hungary’s admission to EUREKA

Hungary was the first country from the Eastern-Central European region, which was accepted as new EUREKA member in May 1992.

Before we joined the cooperation our participation was occasional, we participated only in five projects. Most of the participants of these projects were able to join through contacts made at the East-West EUREKA Conference held in 1991 in Budapest – jointly organized by the Dutch Presidency and OMFB (National Committee for Technological Development). The success of this conference greatly helped Hungary to join EUREKA.

Some participants were able to join projects through their involvement in different other scientific cooperations. At this early stage a special OMFB EUREKA call and the EU PHARE ACCORD programme offered financial support for the applicants.

After our admission our regular participation on the basis of full membership at the NPC and HLG meetings helped us to get accurate, useful informations about the evolving of new projects, about the practice and possibilities of cooperation. It is very important to have personal contacts in the network. As a result our participation has increased between 1992 and 1998, then a slightly declining period followed till 2004. In 2004 we had 30 running and 64 completed projects.

Since 2003 important reforms have been made in the field of science and technology in Hungary. The changes are in line with the increasing recognition that a proactive competitiveness policy is necessary.

2. Reforms in the national science and technology system

2.1. The national system of governance of innovation policy – governmental level

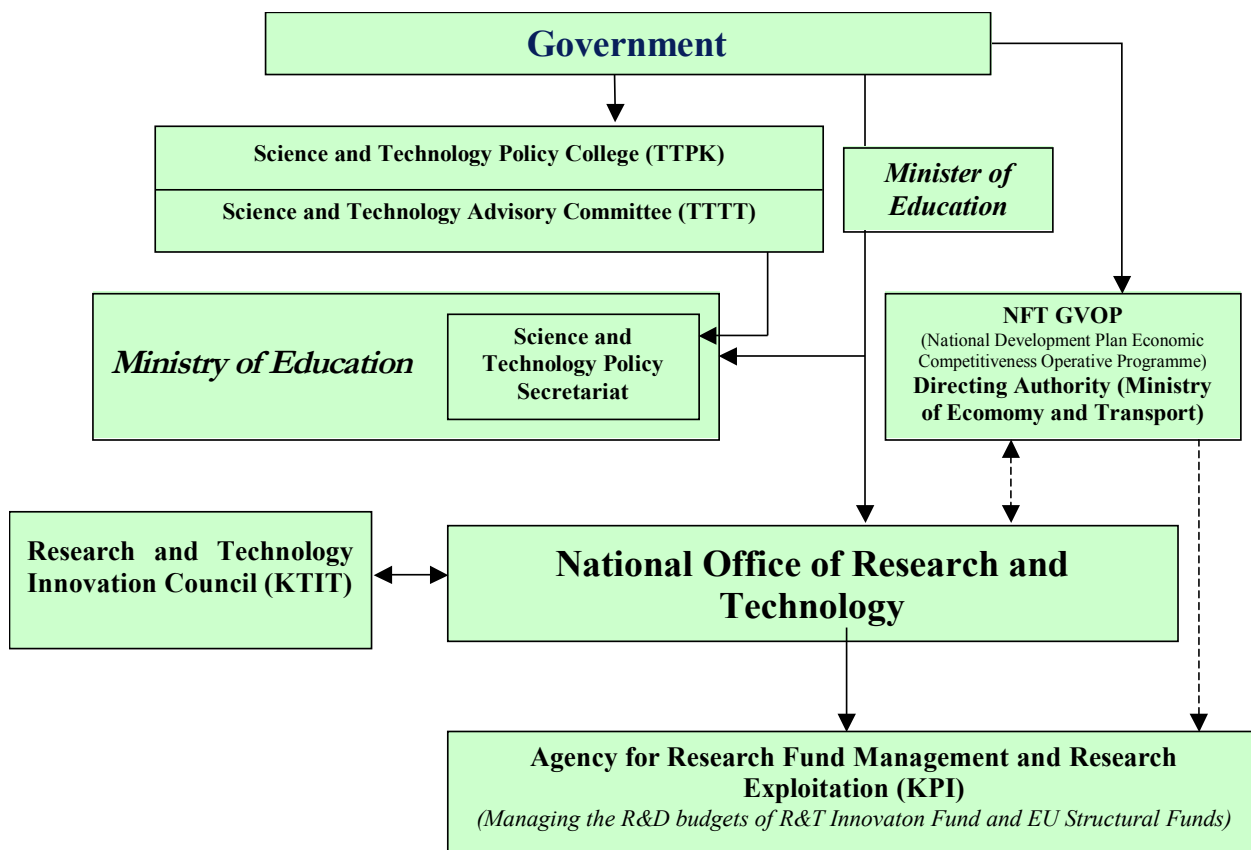
The institutional reforms are the following:

- Establishment of the Science and Technology Policy Board (TTPK) and its advisory body composed of eleven highly distinguished representatives of the national

scientific community and industry (Science and Technology Advisory Committee, TTTT). TTPK is the highest government level consulting body of science and technology policy.

- On 1 January 2004 a new government office, the National Office for Research and Technology (NKTH) has been set up supervised by the Minister of Education.

Figure 1. The governmental Innovation System

NKTH has the following responsibilities:

- elaborating the government strategy in the field of innovation,
- forming the means and tools for the R&D and innovation policy at government level,
- prepares documents concerning the national science and technology policy, runs technology foresight programmes, prepares reports and reviews for promoting the dissemination of new knowledge and information serving the government's science and technology strategy,
- represents the government in intergovernmental S&T organizations and programmes, organizes and coordinates the Hungarian participation in such programmes,
- coordinates the activity of the Research and Technology Innovation Fund, and the National R&D Programmes, supervises the Agency for Research Fund Management and Research Exploitation,
- raising innovation awareness in the society.

The science, technology and innovation policy is defined in the government programme as an increasingly important government tool to promote the development of society and

economy. The government programme declares that both the state and the business community have to fulfil their role in ensuring that research, development and industry are brought closer to each other and placed in the service of the country's economic advancement. To achieve this the country needs coordinated education, research, development and innovation policies as well as measures to stimulate the research and development activities of the private sector.

2.2. In order to strengthen the legal framework of S&T, two acts have been adopted:

a) The Act on Research and Technology Innovation Fund provides a stable and reliable financing background for competitiveness oriented research, development and innovation activities. The two most important revenue sources of the Fund are the central budget and the contribution paid by the enterprises (except micro enterprises, with less than 10 employees) according to a defined rate described in the Act. The innovation contribution is based on the corrected net revenue (net revenue minus purchased goods, materials and services) of the previous year. In case of medium and large sized enterprises the rate of this contribution is shown in Fig.2.

	2004	2005	2006	2007
Small enterprises (10-50 employees)	0,05 %	exemption of payment	exemption of payment	Exemption of payment
Medium and large enterprises (over 50 employees)	0,2%	0,25%	0,35	0,3%

In order to promote the research and development activity the amount of the contribution should be reduced by the amount of the direct costs of research and development spent by own sources or ordered from a public research institution or from a non-profit research organization.

Missions of the Fund:

- to give financial assistance for industrial research and technological development activities,
- to support the R&D activities of the enterprises and their consortia,
- to promote the creation of R&D and knowledge intensive jobs, workplaces,
- to support supplementary R&D service sector,
- to finance the investments and projects for the implementation of a new technological environment in the domestic economy
- to develop the R&D infrastructure in the publicly financed research units
- to facilitate the Hungarian participation in the international R&D projects
- to promote research mobility
- to promote commercialisation of the R&D results.

b) The main goal of the Act on Research and Technology Innovation is the development of high value added, knowledge based production and services, improvement of competitiveness of the Hungarian economy, contribution to a sustainable development and indirectly to the quality of life of the Hungarian population. The shift of the economic policy into this direction is an inevitable precondition to catch up with the European Union.

Vital elements of the law:

- enable the creation of innovative firms, e.g. spin-offs,
- strengthen research and technology adoption capacities,
- increase attractiveness of research careers,
- support industry-academy relationship building via regional centers-networks,
- support provision of innovative services (lack of bridging institutions).

3. EUREKA in Hungary

3.1. The set-up of EUREKA organization in Hungary

- The government decree authorising of Hungary's application for joining EUREKA appointed Dr. Ernő Pungor, minister without portfolio heading OMFB that time, to supervise and control the Hungarian EUREKA activities. Currently the Minister of Education supervises NKTH (National Office for Research and Technology) – NKTH's task is to coordinate EUREKA cooperation in Hungary. The Minister of Education is the member of the EUREKA Ministerial Conference.
- The Hungarian representative delegated to the High Level Group (HLG) is the Vice-President of NKTH.
- The Unit for Multilateral Cooperations of NKTH is responsible for providing information to the Hungarian R&D community on the opportunities of EUREKA participation and for providing assistance to the project participants.

The useful nature and the success of handling the COST and EUREKA matters at the same unit must be emphasized. An Increasing number of member countries make efforts to set up a similar structure, recognizing the benefits stemming from the cooperation between COST and EUREKA. It can be considered an achievement that 5-6 Hungarian research groups participate in both programmes.

3.2. Financing of projects

The costs of EUREKA projects are paid by the participants themselves, EUREKA has no central project support resource. The development carried out within the EUREKA projects are supported to a different extent by all member states. Some of them established a separate EUREKA budget and others use the existing competition systems for partial financing of the projects. The extent and type of financial support (grant or loan, the regulations of repayment obligations, the assistance provided in various phases of the project etc.) differ substantially from country to country.

An important issue is the matter of project implementation cost and contribution from each participant. Each EUREKA project is associated with a cost estimated and calculated by the participants, also determining the percentage of the contribution of each participant to the project. The latter is the basis for the subsequent distribution of the profits as well. We have to make sure that the extent of contribution from the partner is not calculated on the basis of wages – changing from country to country and being comparatively low in the new EU member states – but pro rata with the actual work performed. Today this principle is accepted.

Up to 2004 Hungary used the existing national competition system (Applied Research and Development Competition) for co-financing the Eureka projects. In this system

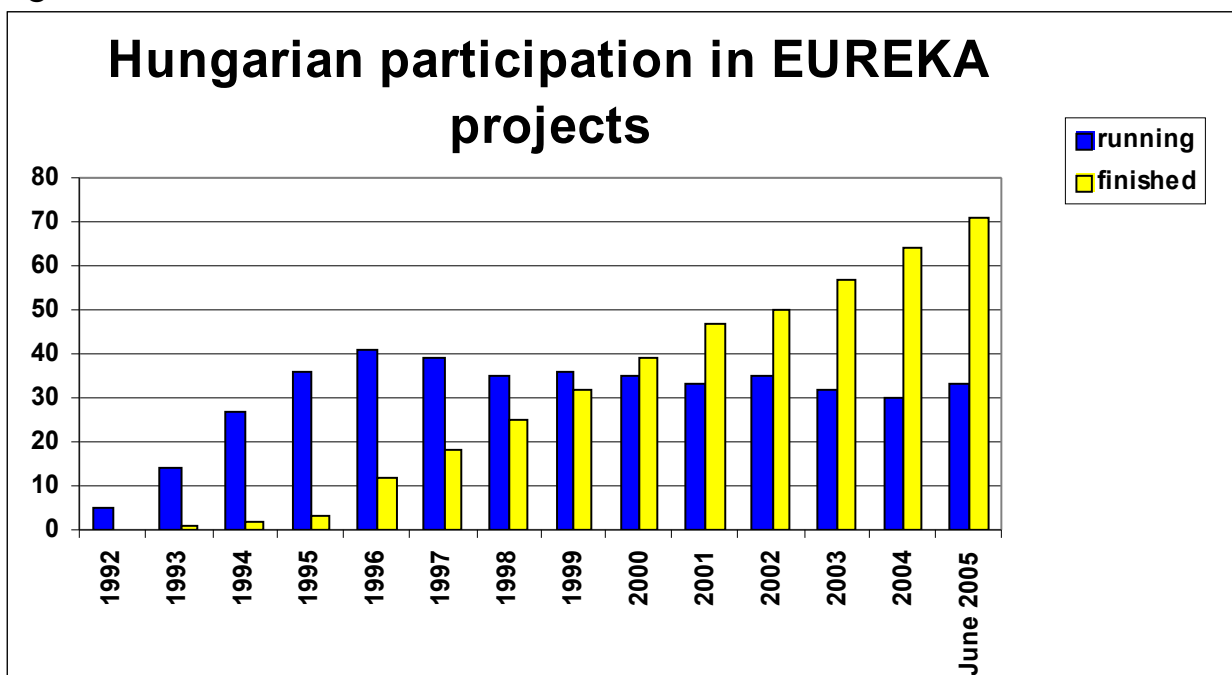
EUREKA participants had to compete with non-EUREKA projects. In addition to this possibility the Central Technological Development Fund (KMÜFA) contributed to the EUREKA activities by covering the cost of travel to the Management Committee meetings, brokerage events and also by providing support for the Hungarian EUREKA events.

Hungary finds EUREKA a good instrument for supporting market-oriented R&D, for improving business relations between SMEs and for building links between firms and the knowledge base available. At the end of 2004 the National Office for Research and Technology (NKTH) has published a dedicated call (Déri Miksa Pályázat – 2 million euros for 2005) in order to promote the Hungarian participation in the traditional and in the strategic projects of EUREKA. The call is financed from the Research and Technology Innovation Fund. The goal of the call is to support the cooperation of academic and enterprise sphere with regard to the realization of innovative market-oriented projects. According to the regulations of the call a consortia led by a company enjoys priority. We expect that due to this support the Hungarian participation in EUREKA will improve significantly. During the first half of the year we had six new traditional and two new cluster project participation. Out of the eight new projects seven projects requested public financing through the dedicated EUREKA call and five were successful. They received altogether 1.240.000 euros as non-refundable financial support for the execution of the project.

3.3. Hungarian participation in EUREKA projects

The quantity of the Hungarian EUREKA projects are presented in Fig. 3.

Figure 3.

Despite the fact that Hungary has well recognized scientific potential, strong intellectual resources and extensive international scientific relations in some dynamically developing

areas, the knowledge base plays a smaller than expected role in contributing to the performance and competitiveness of the national economy.

Our present innovation system struggles with the low innovation intensity of companies (especially SMEs), with the inadequate linkage of the academic background to industry. In the period of 2005-2013 we intend to increase our total R&D expenditure as percentage of GDP to 2,1% (by 2013) and to transform the ratio of private to public R&D expenditure to 2:1. The reforms and measures mentioned above serve the purpose of reversing the present 1:2 ratio.

We need to develop our R&D and innovation system, focus on efficiency, quality and competitiveness requirements, thus create an internationally competitive R&D and innovation potential necessary for further economic growth.

4. EUREKA membership and EU integration

Our EUREKA membership has helped us in the process of our EU integration significantly:

- A substantial part of the R&D community has welcomed and utilized the cooperation opportunities. Through EUREKA it has become possible to have a wider international recognition and utilization of their work and their access to the international “market”. Participation in the EUREKA projects is an “international trade mark”.
- By elaborating all the details of the projects (protection of economic, industrial rights, market, risk, legal problems, scheduling, etc.) jointly with the other EUREKA partners, and tackling the problems arising during implementation more and more experts have acquired valuable “European” industrial cooperation experience which is difficult to get otherwise.
- It has been possible to obtain first-hand information in the most direct form about the international trends of technological development. It has been possible to obtain important methodological experience about the R&D management mechanisms of the developed countries (financing, evaluation, identification of priorities, etc).
- For the development of international R&D relations the NPC (National Project Coordinator) and the HLG (High Level Group) meetings represent an excellent forum, where the member country’s representatives responsible for R&D are present. HLG members are usually also responsible for the EU R&D policy of their countries as well. Before our EU membership we were able to obtain direct information in many actual practical issues.
- In the EUREKA NPC network a large volume of information related to R&D is circulated. As EUREKA members before our EU membership we received invitation in certain cases to discussing the report of EU programmes.

EXPERIENCES, BENEFITS OF EUREKA PROJECTS ON ENHANCING THE QUALITY AND SAFETY OF QUICK FROZEN FOOD PRODUCTS.

dr. András Sebők

Campden & Chorleywood Food Industry Development Institute, Hungary

Address: H-1107 Budapest, Szállás u. 21., Hungary

Tel: +36 1 433 1470, Fax: +36 1 433 1480

E-mail: a.sebok@campdenkht.com

The experiences of participation on two EUREKA projects are summarised. Both projects were focused on improving the quality and safety of fruit and vegetable products. Within the E! 898 Microfreeze project (1994 – 1995) with Hungarian and English industrial and research partners a new technology was developed for freezing of sensitive fruits and vegetables and it was scaled up on industrial scale. The method is based on the determination of the optimal specific freezing rate for each product by considering the microstructure and thermal properties of the fruits. Frozen, thawed strawberries, pineapples, melons, grapes, mangoes and apples having similar sensory properties than the fresh fruits were manufactured. These frozen fruit products can be used as ingredient of chilled, prepared fruit salads, which was not achievable for these sensitive fruits with the traditional freezing methods.

Within the E! 1064 AGRI HACCP project (1996 – 1997) a method was developed for the implementation of HACCP system in the agriculture since the approach used in the food manufacturing is not practical in that sector. Specific aspects of combination of the HACCP and GHP, the limitations of controls and the necessary minimum documentation were considered. The work was carried out with a Hungarian industrial partner (Szőlőskert MGTSz, Nagyréde) and English institute (Campden & Chorleywood Food Research Association). From 1998 this later become the owner of the Hungarian research institute. A model system of implementation was developed, a guideline for the practical implementation and a documentation software was also developed. The results were used in more than 50 HACCP projects in the agriculture, several training courses were held and several guidelines were developed and the knowledge was used in a large number (more than 150) traceability systems for primary products.

The participation on both projects resulted in several benefits for the Hungarian R + D institute as: experience in managing of international R + D projects, awareness of importance of accurate specification of all legal details in contracts, innovative approach of upgrading commodities to added value products, practical introduction to English business culture, reference for the future owner, training for the staff, identification of future strategic research and technical service areas, development of training programmes, practical experience in product development of a large EU company. The UK research partner in the second program became later the owner of the Hungarian institutie.

UKRAINIAN OBJECTS IN EUREKA PROGRAMME IN THE FRAMEWORK OF REALIZATION OF THE LISBON STRATEGY

Oleksiy Kolomiyets

President of the Centre for European and Transatlantic Studies

I.Lepse blrd, 8, 03680, Kyiv-680, Ukraine

tel./ fax: 38(044) 4541156, e-mail:europokolomiyets@ukr.net

The EC's President Mr. Barroso in Robert Schuman Lecture "Creating a Europe of Opportunities" on March, 14, 2005, said: "When the European Council launched the Lisbon Strategy back in March 2000, the future looked bright...Five years later, the future has changed".

That future has been becoming a today's reality and strongly enforced to re-think and re-launch the Lisbon Strategy. The traditional Spring European Council on March this year has tried to do it. But few politicians have hoped that political road for a reaching the new horizon will be clear and without dark clouds. Two political thunders occurred both in France and the Netherlands have fulfilled a deep shock all across Europe.

In the prominent speech on June, 23 before the European Parliament, the British Prime Minister Tony Blair, who is holding now the EU Presidency, expressed with a clarity: "Europe is at crossroad in its own history". And new opportunities will be needed. Creating this "Europe of Opportunities" is what the Lisbon Agenda should be about.

The main focus must concentrate, sufficient attention should devote on the needs of today's companies, which are looking for knowledge, flexibility, market financing, innovation and sustainable growth. Ironically, all this features need to concentrate and are strongly required by Ukrainians companies too, but in more decisive and pushing manner.

"Announcing grand but empty new initiatives is not my style nor the style of this Commission", said President Barroso in March. But who do have a courage to say that EUREKA was a grand but empty initiative. Clearly, no. EUREKA is one of the most successful pan-european project from beginning to today and faced with same challenges before either the EU or European continent at a whole. Could we imagine the EUREKA's institutions, procedures, decision-making process as prototype for the EU's future. These possibilities exist.

As well as three areas on which the re-launched Lisbon Strategy will concentrate vigorously on:

make Europe a more attractive place to invest and work, partly by making the Single market work better;

use knowledge and innovations for growth, and

create more and better jobs.

Successes in reaching above mentioned areas will be successes for “Lisbon” as well as for EUREKA. From another side EUREKA stays as a strong and efficient long-term instrument for reaching that areas.

Most importantly it lies in when we need to concentrate all our efforts for Ukrainian full membership in EUREKA. Membership isn't as an empty slogan but a powerful instrument for Ukrainian engagement towards the Lisbon Strategy as the very one strategy for the today's EU.

Who will oppose the first area? We as Ukrainian and the EU's member countries need a better regulation, stricter application of competition policy and public procurement rules. And, of course, a special attention will focus on complete the internal market in services. According a Commission survey in 2002 found 91 different barriers to cross-border trade in services. As a result, the single market for services remains highly fragmented, but accounting for some 70 per cent of the EU GDP and have been the major driver of growth and job creation for over two decades. In the meantime, let me express that few days ago the Ukrainian government has eliminated more than 3000 legal acts have restricted an enterprise activity in Ukraine.

Few words on knowledge and innovation for growth. There key players in this area are SME's, universities and business, which simultaneously stay on key positions in EUREKA projects. On 6 April, the Commission has presented a *seven-year framework programme for competitiveness and innovation (CIP)* with planned more than 4 billions euros for actions during the next budgetary 2007-2013 period. CIP is with aim to stimulate the competitiveness of SME's, fostering and promoting eco-innovation, energy efficiency and renewables and accelerating the information society. Rightly assume that CIP could play an efficient and supplement instrument for EUREKA's goals. And most importantly that CIP is an open instrument under certain conditions to countries like Ukraine.

Final point, of course, is about money. *“Money for jobs, not for cows”*, expressed British Prime Minister after the bitter struggle around the new financial perspectives. It will be enough only to look a proposed document and understand why these was rejected. It's hard to find a sense after Commissioner Dalia Grybauskaite said: *“Today's (already rejected) proposals clearly reflect a shift towards growth and employment with a focus on knowledge based activities such as research and innovation”*. The real picture have founded the opposite stay of play. The total proposed budget for research for the 2007-2013 period is 67,8 billion euro sharing only 6,6 % of total. Regarding CIP the picture is more glooming with approximately 4,2 billion euro or 0,4%. These financial indicators have sharply contrasted with proposed money for Common Agriculture Policy totally more than 300 billion euro (approximately is 30%).

**ПРОГРАМА EUREKA В УКРАЇНІ: політична та адміністративна складові
підтримки**

Петро С. Смертенко
Національний координатор програми EUREKA в Україні
бульвар І.Лепсе, 8, 03680 Київ, Україна
Тел./Факс +38 (044) 454 11 56
E-mail: eureka@merydian.kiev.ua

Україна є асоційованим членом програми EUREKA з 1993 року. Тоді ж було організовано Національний інформаційний пункт програми EUREKA в Україні (Український EUREKA НІП).). Політична, наукова координація та фінансування програми EUREKA здійснюється Міністерством освіти та науки України.

Історія створення програми EUREKA

Членство центрально- та східно Європейських країн:

1992	Угорщина
1993	Росія
1994	Словенія
1995	Польща, Чеська республіка
1997	Румунія
1999	Литва
2000	Латвія, Хорватія
2001	Естонія, Словацька республіка
2002	Югославія, Кіпр, Ізраїль
2004	Монако, Сан-Маріно
?	<i>Україна</i>

Основні завдання Українського EUREKA Національного інформаційного пункту:

- інформувати наукові, науково-технічні організації та підприємства України про ініціативи програми EUREKA, про порядок формування проектів, про спільні проекти європейських фірм, які запрошують до співробітництва українських співвиконавців;
- консультувати українських фахівців з питань подання проектних пропозицій та спільних проектів до програми EUREKA;
- допомагати в пошуку закордонних партнерів, зацікавлених у виконанні спільних проектів разом з українськими фахівцями;
- розповсюджувати інформацію про заходи програми EUREKA (Brokerage Event).
- підтримувати постійний зв'язок з Секретаріатом EUREKA у Брюсселі та розширювати контакти з NPC і NIP інших країн Європи;
- створювати та постійно вдосконалювати базу даних українських наукових, науково-технічних організацій та підприємств, які працюють у сфері розробки та досліджень з 9-и напрямків програми EUREKA;

- підтримувати інформаційно-консультативний зв'язок з Координаційними Радами з пріоритетних напрямів розвитку науки і технологій в Україні та науковими радами Державних науково-технічних програм;
- формувати збірники проектів з 9-и напрямків програми розробок та досліджень європейських фірм, які запрошують до співробітництва українських співвиконавців.

Доробки УКРАЇНИ в програмі EUREKA.

Для розповсюдження інформації про Міжнародну програму EUREKA та залучення українських розробників нової техніки використовувались різні способи: публікація в газетах [4-6, 11, 12], журналах [7], виступи на конференціях [8, 13] і проведення Партнерських днів програми EUREKA в Україні [6].

Ця діяльність призвела до генерації понад 100 проектних пропозицій, з яких було занесено в базу даних понад 40 пропозицій. Із них за участі українських партнерів затверджені наступні проекти: 1806 ROTOR (New Materials); 1983 METALTEST (Environment); 2123 GEFEST (New Materials); 2144 EUROFOREST (Medical and Biotechnology); 2479 E-DESIGNER (Information technology); 2609 REC-OXIDE (Environment); 2635 LOGCHAIN TRANSLOG-SAFETY (Transport); 2836 LOGCHAIN SLINT (Transport); 2939 CAVASREEN (Medical and Biotechnology); INCOWATRANS (Environment); 3191 – MULFUNC (New Materials); E! 3414 - BIOPOLY HEAT+COLD (Energy technology).

Повноправне членство України в програмі EUREKA.

Нагромадження досвіду Українським NIP EUREKA офісом наблизило Україну до вступу в повноправні члени програми EUREKA. Проведення двох Партнерських днів програми EUREKA в Україні в 2001 та 2002 роках сприяло поширенню інформації в наукових, інженерних, державних та приватних колах про програму, її вимоги, можливості, переваги та досягнення. На сьогодні Україна практично відповідає всім критеріям країни-учасника програми EUREKA:

- має високий науково-технічний потенціал,
- має EUREKA офіс,
- має EUREKA проекти,
- має досвід організації проектів та EUREKA заходів.

Умови фінансування спільних проектів, коли кожна країна-учасниця EUREKA-проекту самостійно фінансує свою відповідну частку від загального бюджету проекту, є однією із основних причин повільного розвитку програма EUREKA в Україні. Саме брак коштів стримує кількість українських проектів програми EUREKA.

Нагальна потреба участі України в програмі EUREKA.

Яка основна мета українських науково-технічних програм? Створення наукоємного продукту у вигляді приладу, устаткування, методу, технології, послуги чи нового матеріалу. Для чого потрібен такий наукомісткий продукт? Для просування на внутрішні та зовнішні ринки.

Кожен EUREKA проект починається із вимоги наявності приладу, методу, послуги чи нового матеріалу, створених на сучасному науково-технічному рівні.

Організація спільних європейських проектів зумовлена тільки вимогами ринку і направлена на ринкову реалізацію. Тобто *EUREKA проект починається з того, чим закінчуються проекти більшості національних українських науково-технічних програм*. Саме тому розвиток програми EUREKA в Україні конче потрібний як для її економіки, так і для виховання сучасних поглядів на цілі науково-технічних проектів і програм.

Різні міжнародні науково-технічні програми, програми Європейського Союзу та інших європейських структур, національні програми у кожній країні дуже вдало доповнюються програмою EUREKA, що є програмою ринкового спрямування та міжнародного співробітництва. Використання досвіду наших сусідів, таких як Польща, Чеська Республіка, Словаччина, Угорщина та інших, допоможе Україні стати на вірний шлях вхождення до Європейського Союзу, до світової інтеграції в ринки науково-технічної продукції, до співпраці на міжнародному рівні. Так, Чеська Республіка готується до головування в програмі EUREKA з липня 2005 року. Це буде перша постсоціалістична держава на чолі Європейської програми EUREKA.

Що дає вступ до повноправного членства України у програмі EUREKA для України як держави.

- Вступ до програми EUREKA висвітлює наміри України до приєднання до Європейської Співдружності, підтверджує бажання співпраці України з іншими європейськими країнами у Європейських програмах.
- Набуття повноправного членства дає можливість поширити можливості України в формуванні нових EUREKA-проектів (потрібно два партнери, а не більше; можна бути ініціатором проектної пропозиції, а не тільки підключатись до інших).
- Набуття повноправного членства надає можливість впливати на питання стосовно загальної політики програми EUREKA (сюди входять питання виконання проектів, форми проектів, вирішення питань політичного значення в рамках програми EUREKA, вирішення питань надання українським проектам статусу європейського).
- Участь в проектах програми EUREKA сприяє ринковому розвитку економіки України. Як відомо зі статистики виконання проектів європейської програми EUREKA, 70% виконаних проектів оцінюються виконавцями як успішні і мають дуже добрий показник комерційного результату. Сама участь європейських компаній у цих проектах є перспективною та престижною. В EUREKA-проектах беруть участь не тільки такі відомі великі компанії як BMW, Siemens, Philips, BBC та ін, а й поряд з ними і малі та середні компанії, що є показником гнучкості та відсутності жорстких рамок у програмі EUREKA. Участь українських організацій та підприємств у програмі EUREKA надає можливість вийти на співробітництво з науковими та виробничими організаціями, а також надає можливість розширити ринок збуту.

Переваги участі в програмі EUREKA для бізнесменів

Як відомо зі статистики виконання проектів європейської програми EUREKA, 70% виконаних проектів оцінюються виконавцями як успішні і мають дуже добрий показник комерційного результату. Сама участь європейських компаній у цих проектах є перспективною та престижною. В EUREKA-проектах беруть участь не тільки такі відомі великі компанії як BMW, Siemens, Philips, BBC та ін, а й поряд з ними і малі та середні компанії, що є показником гнучкості та відсутності жорстких рамок у програмі EUREKA. Участь українських організацій та підприємств у програмі EUREKA дає можливість вийти на співробітництво з науковими та виробничими організаціями, підвищити конкурентоспроможність українських наукових розробок на світовому ринку, а також надає можливість розширити ринок збуту наукоємної продукції українських вчених та розробників.

Таким чином, Україна має гарні перспективи для розвитку та євроінтеграції завдяки програмі EUREKA.

EUREKA – ПРАКТИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТ РЕФОРМИРОВАНИЯ ОТНОШЕНИЙ “НАУКА - ПРОИЗВОДСТВО - РЫНОК”

Г.С.Белкания, проф., руководитель проекта E! 2939 CAVASCREEN,
Винницкий Государственный Педагогический Университет им. М.Коцюбинского

Я не буду подробно останавливаться на конкретных деталях проекта. Мне бы хотелось высказаться по некоторым общим моментам, которые касаются организации и духа подобных проектов. Полагаю, это может оказаться полезным ориентиром и для участников – и специалистов, и чиновников в будущих проектах.

В основных принципах организации проектов в рамках программы EUREKA четко просматривается т.н. «западная» прагматичность. Прежде всего, это определение безусловной и обоснованной полезности предложения для разработки и/или реализации. Механизм определения – многоступенчатая экспертиза независимыми ведущими специалистами. Сначала сути предложения, а затем путей его реализации.

Экспертиза проводится с позиции жесткой установки на достижение конкретного промышленного или финансового результата. Отсюда четкая формулировка и конкретного объекта собственно разработки и, главное, конкретной формы достигаемого результата.

Можно, конечно, рассуждать о том, что прагматическая результативность фундаментальной науки не столь сиюминутна, как того требуют бизнес-интересы. И что трудно планировать научное открытие или значимый научный результат. Это правильно. Но достаточно часто за такой позицией прячется и научное бесплодие, и профессиональный инфантилизм. А еще чаще отраслевое иждивенчество – главное «урвать» финансирование, а там чем-то и отчитаемся.

И сегодня, когда наука пребывает в тяжелой стагнации, можно столкнуться, мягко выражаясь, с непониманием предложений, исходящих от европейских партнеров. Нередко такое непонимание принимает такой себе «барско-патриотический» оттенок. Дескать, мы такие умные, а нас «задешево хотят взять». Или пусть платят уже даже за свои собственные намерения контактировать с нами.

Цивилизованный мир оказался намного динамичнее, чем постсоветский, в том числе и в сфере научного развития. При этом он открыто предлагает нам модели такого развития. И это не политические проекты, а проекты демократизации науки, перехода ее от тоталитарной к демократической форме профессионального сотрудничества. Более того, к модели конкретной практической поддержки на равноправной основе. Это становится особо актуальным для нынешнего времени перемен, особенно болезненно сказывающихся на жизни науки.

За примером далеко идти не надо. Во всяком случае, если бы не такая поддержка, осталась бы не реализованной разработанная нами новая методологическая концепция и методика диагностики и лечения. Не буду останавливаться на ее сути. Главное, что мир вокруг нас намного дружелюбнее, чем это вколачивалось в наше сознание официальной пропагандой. И нам, чего грех таить, порой удобно было думать так. Фантомы этого сознания часто мешают нам и сегодня не только в науке.

Необходимо отметить неослабные усилия и поддержку в организации и обеспечения действующего проекта с участием Польши, Украины и Литвы соответствующими национальными координаторами проектов EUREKA. Моя разработка получила шанс вырасти. Но это эмоциональная сторона.

Прагматическая – это знакомство с реальной моделью формирования собственно проекта в соответствии с принципами EUREKA. По моим наблюдениям это была красивая работа национального координатора от основного участника проекта – Польши в лице пана Ежи Токарского. И что мне было особо интересным – это на всех этапах четко ориентированная на конкретный результат работа всех польских коллег, особенно из Института медицинских технологий и приборостроения (г.Забже). Это было на этапе согласования интересов и заданий, круга участников проекта. Но особенно четкое взаимодействие осуществлялось на этапах выполнения взятых обязательств, включая гибкое реагирование при решении тактических вопросов.

И это при условии, что наша рабочая конгломерация была весьма сложной по составу и ведомственной подчиненности. Основу ее составляют Институт медицинских технологий и приборостроения – координатор проекта (г.Забже, Польша), Варшавская медицинская академия, Варшавский медицинский университет и ведущая клиника сердечно-сосудистой хирургии в Польши (Банаха), Варшавская политехническая академия, Каунасский медицинский университет и клиника сердечно-сосудистой хирургии. Наша Лаборатория медицинских экспертных систем представляет в этом проекте Украину.

И когда слышишь примерно то, что «задарма» хотят «урвать» от нас что-либо, на примере нашего проекта видно насколько ущербны такие заявления. Проект идет уже три года. Объем финансирования его составляет 2.5 млн евро. Несмотря на межправительственное соглашение по EUREKA, Министерство по науке и образованию Украины фактически включилось в проект с опозданием лишь с середины второго года его реализации в объеме финансирования 20 тысяч гривен. Третий год ситуация по финансированию остается невнятной. Но даже если финансы будут даны, а это еще 20 тысяч, то это составит 40 тысяч гривен фактически на три года. Тут и сопоставлять нечего – в переводе на евро чуть более 6 тыс. евро против 2.5 млн. Евро финансирования проекта. Совершенно очевидно, кем обеспечивается материальная поддержка проекта. А это, помимо общих расходов участников, расходы на разработку и изготовление приборов, программного обеспечения, материалов, проведения клинических испытания. Причем, ни эти, ни другие расходы по проекту Украина не несет. Спасибо, конечно, и за те небольшие деньги, которые есть, но надо видеть и признать, что практически полное обеспечение проекта осуществляется нашими партнерами, в первую очередь, с польской стороны. И очевидная польза такого сотрудничества не только в фактически невольной экономии финансов со стороны Украины, а в главном – в поддержке в действующем состоянии активно работающих ученых.

Я понимаю, что сегодня наука в ожидании реформ стагнирует. И упаси Боже, чтобы программа ее реформирования стала отражением болезненного или здорового воображения того или иного чиновника-гуманитария. А такое вполне может случиться. Опыт подобных «призрачных» реформ или социально значимых

решений, к сожалению, сегодня не редкость. Реформа же принципиальных основ экономики и общества требует ориентации не на виртуальные, а на действующие модели функционирования науки в мире. Именно такой опыт и модель предлагает EUREKA. Это опыт и модель функционирования науки на всех уровнях и звеньях:

- международная кооперация,
- межотраслевая кооперация,
- межучрежденческая кооперация,
- модель работы чиновничьих структур по организации такой многоуровневой кооперации, для чего, собственно, такие структуры и должны существовать. Причем, единственно верной формулой их существования должен быть принцип «не наука для чиновника, а чиновники для науки.
- и, наконец, четкое взаимодействие и распределение обязанностей между исполнителями как модель культуры такого профессионального взаимодействия.

Я должен особо подчеркнуть исключительное уважение нашего польского партнера к понятию интеллектуальной собственности. Во-первых, к нашей чести, по причине невозможности равноправного финансового участия Украины проект не состоялся бы, если бы в качестве соответствующей доли взноса со стороны Украины по инициативе польской стороны не засчитали интеллектуальную собственность в виде базовых исходных материалов разработки. Это было, конечно, не только приятно и удовлетворило авторское самолюбие, но и создало атмосферу особых коллегияльных и равноправных отношений. Что, в свою очередь, безусловно, способствовало успешной реализации проекта.

Помимо текущего проекта, я имел опыт участия в подготовке предложении по другим проектам EUREKA. В частности, в таком как «Безопасные лекарства для Европы» подготовленное мною предложение прошло до уровня включения его в программу проекта. Смешно и печально сказать, что из-за невозможности внесения символически мизерного по европейским меркам первичного членского взноса я был вынужден прекратить свое дальнейшее участие в весьма перспективном и для Украины проекте. Это был как раз первый год выполнения действующего проекта, когда наше Министерство образования и науки вообще никакой поддержки не оказывало, поэтому не было смысла даже обращаться за поддержкой. Для местного университета, который выступал участником нового проекта, несколько сотен евро были тоже фантастикой. Для меня же это был очевидный опыт, что за свои желания, в том числе и быть на европейском уровне, надо платить. Но когда за это еще и платит европейский партнер, то это надо ценить. Чувство собственного достоинства унижать должно не это, а болезненно избыточное ощущение собственной исключительности. Обидно? Да, но такова жизнь.

Без лишних рассуждений о необходимости развития науки скажу одно. Сегодня в Украине еще остаются действующие ученые и те, которые могут обеспечить точки роста науки, а нас признают и принимают в научном мире. И мы признаем и принимаем достижения других, как себя самих. Речь о другом. Науку в Украине как регионе Европы и мира, надо развивать хотя бы для того, чтобы обеспечить необходимый уровень образования, а, стало быть, образованности нации. Это надо

хотя бы для того, чтобы успешно использовать в жизни – в промышленности, в хозяйстве, в быту, в том же самом образовании – современные технологии. В противном случае к.п.д. этого использования будет всегда низким, а наш удел будет «плестись в хвосте». Освоение опыта и возможностей EUREKA – один из путей избежать этого.

Закончить свои размышления хочу точными и к месту сказанными словами Лоуренса Яна Бринкхорста, министра экономики Нидерландов: «Кто имеет знания, тот имеет будущее» - это для всех. А другое его высказывание тоже точное и к месту: «EUREKA – и есть Европа» - а это для тех, кто не на словах, а на деле исповедует принципы европейства, а, стало быть, и концепцию евроинтеграции.

EUREKA: ЧАРІВНА ПАЛИЧКА ЧИ РОБОЧИЙ ІНСТРУМЕНТ

Тарас КІНЬКО,
директор Благодійного фонду „Місія Інтелектуальних Ініціатив”

EUREKA стала тією структурою, на яку Європа зробила ставку у боротьбі за збереження внутрішнього і завоювання зовнішнього ринку за рахунок негайного впровадження здобутків науки у малий, середній і великий бізнес. Приєднатися до EUREKA є нагода і в Україні. У вересні 2005 року з нею ділися особистим досвідом інтеграції через участь у роботі EUREKA найближчі сусіди.

Міжнародний семінар „Адаптація досвіду Польщі, Угорщини, Чехії в програмі EUREKA в аспекті євроінтеграції України” при сприянні БФ „Місія Інтелектуальних Ініціатив” пройшов 6—7 вересня ц.р. за участю іноземних спеціалістів, вітчизняних авторів винаходів та перспективних розробок, ВАТ „Меридіан” ім. С.П.Корольова і представників українських органів влади. Серед представників органів влади, зокрема, варто видокремити високопосадовців Міністерства освіти і науки України (заступник директора Департаменту міжнародного науково-технічного співробітництва МОН України Патрах Т.Є.), Міністерства економіки України (завідуючий відділом євроінтеграції Міністерства економіки України Журавльова Л.К.), Міністерства промислової політики України (Директор Департаменту науково-технічного, інноваційного забезпечення Міністерства промислової політики України Ноговіцин О.В.), а також службовців, відповідальних за відому науковцям та міжнародникам так звану „6 рамкову програму” (Коваль О.А. , Національний інформаційний центр „Україна—ЄС науково-технічна інтеграція”), представник Кабінету Міністрів України та інші. Ряд представників керівної ланки НАН України та держструктур взяти участь у заході не змогли.

Семінар був проведений в рамках проекту, підтриманого Благодійним фондом „Відродження”, за що організатори, учасники й гості семінару складають окремо велику подяку Фонду, а також особисто його засновнику Дж.Соросу, керівництву та експертам.

Від EUREKA в Україну для передачі свого практичного євроінтеграційного досвіду прибув керівник кількох проектів EUREKA в Угорщині пан Андраш Себок, а з польського боку — високий урядовець, заступник голови Департаменту наукових впроваджень пан Збігнев Махула і національний координатор програми EUREKA в Польщі пан Єжі Токарський.

Пан Збігнев Махула щедро поділився величезним досвідом роботи у цій сфері, накопиченим ще з часів свого співробітництва у структурах Ради економічної взаємодопомоги. На значному наочно-ілюстративному матеріалі він продемонстрував зміни, які постадійно відбувалися у польській науці й економіці в процесі євроінтеграції, цілком відверто застерігаючи Україну від некомпетентних дій та економічно невважених кроків. А ще продемонстрував практичні здобутки керованого ним департаменту по супроводженню винаходів до їхнього впровадження у практику і масового виробництва й застосування на ринкових засадах. При цьому він не крився з тим, що Польща заробляє чималі гроші на цьому

процесі, надаючи сприяння колишнім радянським, зокрема, й українським науковцям, котрі не знаходять підтримки в самій Україні, але за рівнем своїх розробок представляють передовий край наукової думки і практики.

Живим доказом правдивості його слів служив учасник семінару Георгій Север'янович Белканія, професор Вінницького педагогічного університету, пристрій якого для оперативної діагностики стану здоров'я людини, що не знаходив підтримки в Україні, блискуче пройшов клінічні випробування у Польщі, показав кращі за американські аналоги економічні показники і вже готується до широкого промислового виробництва.

Мабуть, зайве казати про втрати для країн і народів, які не спромоглися зробити те саме, що й поляки, власними силами, а також не створили умов для цього у рамках, які відкриває EUREKA. Польща економічно виграла винятково шляхом застосування сучасних схем міжнародного співробітництва, випрацюваних в структурах EUREKA. А країни походження плідної наукової ідеї — програли. Бо не могли здолати труднощів самотужки.

Про ці принципи тонко й довірливо йшлося у виступах пана Токарського. Комбінації економічних чинників, які він розгортав перед учасниками, переконували у перевагах від розділення ризиків і компетенцій на всіх стадіях процесу від розробки до впровадження під захистом і за сприяння партнерства у програмі EUREKA. Вони приваблювали насамперед можливістю консолідувати кошти й сили при незначних вітчизняних вкладеннях кожного з партнерів з наступним розподілом прибутків і ризиків. З його виступу практично розпочалася тема маловідомого для України наукового менеджменту, оскільки цей вкрай важливий в умовах ринкової економіки вид діяльності в Україні взагалі відсутній як у приватній, так і в державній сфері. Ідеологія EUREKA виступає потужним чинником такої маркетингової діяльності.

Окремо пан Токарський докладно зупинився на питаннях сумісності національного й загальноєвропейського. Він відверто зазначив, що не все, що добре для загальноєвропейської вигоди, добре і для національних інтересів. Але все, що добре для національних інтересів, як правило, добре і для загальноєвропейських. Він зазначив важливість уміння враховувати численні інтереси і знаходити шляхом аналізу і доброго знання ринку оптимальний баланс спільних інтересів, коли ніхто не приносить себе у жертву іншим.

Ще на порядок глибше відкрив реальні механізми наукового маркетингу керівник EUREKA проектів в Угорщині пан Андраш Себок. Складалося враження, що гості знаються на предметі настільки досконало, що тільки свідомо доповнюють одне одного, навіть не змовляючись наперед.

Професор, дослідник, крупний міжнародний науковий авторитет у галузі харчової промисловості, успішний діючий бізнесмен і практик у сфері міжнародного впровадження наукових винаходів, Андраш Себок на подив відверто позбавляв учасників необгрунтованих ілюзій від перспектив, які чекають на них у ЄС, але водночас позбавляв і надії пересидіти якимось непевним час у самоізоляції. У реальності звабливі перспективи мають здатність обертатися на вкрай жорстоку конкуренцію і боротьбу, які можна пом'якшити, але неможливо усунути взагалі, через участь у діяльності таких впроваджувальних організацій, як EUREKA,

наголосив Андраш Себок. Щоб не загубитися у ЄС взагалі, йому як свідомому угорцеві довелося проробити величезну аналітичну роботу і захистити угорських виробників харчової продукції в цілому ряді напрямків. Його виступ можна звести до такого.

На ринку харчової продукції зміни стандартів і законів створюють вкрай небезпечну перспективу для невеликих і середніх виробників, які не встигають заздалегідь до них підготуватися і вчасно на них зреагувати. Пан Себок, зробивши висновок з того, що одна тільки фірма „Нестле” як європейський гігант харчової промисловості в одному тільки своєму переробному цеху консервує стільки зеленого горошку, скільки уся харчопереробна промисловість Угорщини, зробив для себе остаточний висновок: вихід тільки в тому, щоб вести лідерство у галузі за рахунок наукового випередження конкурентів і впровадження ще вищих показників якості й безпеки продукції, ніж це можуть зробити великі компанії. самим встановлювати стандарти для інших. І докладно розгорнув стратегію і тактику, яку він та його колеги успішно застосували в ситуації, коли його національній вітчизняній харчовій промисловості треба було практично або до кінця зруйнуватися й припинити діяльність, або шукати, хто б її поглинув. Понад те він цілком альтруїстично підказав українським колегам шлях, яким прямував серед небезпек нового ринкового середовища й сам. Виявляється, ці непрості випробування на шляху до споживача не загрожують тим видам продукції, які не мають аналогів у ЄС і можуть бути віднесені до суто національних видів продуктів харчування, за якими стоять століття надійної практики використання й національна традиція. Такі продукти проходять на ринок в обхід діючих стандартів як національний ексклюзив. Але й ці начебто цілком очевидні переваги треба вміти процедурно проводити юридично, належним чином позиціонуючи й документуючи їх... Невмілому й непередготовленому оператору на „перегрітому” й зарегульованому ринку харчових продуктів у ЄС робити нічого. Втім, не став критися пан Себок, і тут є простір для розумного маневру...

Виручає, виявляється, наука. Наука увійшла в виробництво харчової продукції на ринку ЄС дуже важливою складовою. Величезний особистий досвід, набутий дорогою ціною драматичних змагань за наукову установу і угорського виробника, за поєднання наукових досліджень з виробництвом і невпинний пошук механізмів впровадження їх у практику при хронічній економічній депресії в самій Угорщині підвели пана Себока і керовані ним підприємства та науковий колектив не тільки до інтеграції в успішні великі євроструктури, а й до EUREKA, де захист науковим проектам гарантується на усіх стадіях до промислового впровадження включно. Але і це не позбавляє учасника інтеграційного процесу від обов'язку постійного вимогливого ставлення до самого себе і необхідності бути постійно компетентним. Успіх потребує ведення конкурентної боротьби і постійного напруження. Від цього стовідсотково не звільняє ніяке членство. Членство, за Себоком, — це лише ефективний інструмент для тих, хто знає як і вміє ним користуватися. Запоруку постійного збереження позиції на ринку пан Себок закликав бачити у постійному випередженні тенденцій, які опиняються у полі зору, у постійному розвитку інновацій, у науковому лідерстві. Він виклав свою власну позицію, яка полягає у тому, що лідер в сфері ужиткової науки сам формує і правове поле, оскільки

випереджаючи загальну ситуацію, визначає, якою вона має бути завтра. Саме лідер формує її за своїми правилами і нав'язує їх у підсумку іншим, визначаючи і долю власної продукції, чим забезпечує собі конкурентні переваги на впровадженні ще вищих стандартів, вироблених передовою наукою.

Дискусія, якою завершився семінар, виявила величезні розбіжності між наміром інтегруватися і практичною готовністю це зробити.

З гострою критикою вітчизняного бюрократичного апарату, відповідального за впровадження наукових розробок у життя і забезпечення тим самим вітчизняній науці змоги самофінансуватися в майбутньому, виступив професор Г.С.Белканія. Полеміка, яка після цього спалахнула, виявила принципову різницю у підходах, яку демонстрували науковці і державні службовці. У полеміці зійшлися давні опоненти, які вже були добре відомі одне одному, зокрема, й по перипетіях, що визначали долю медичного приладу професора Белканія, яким Україна через формальні бюрократичні перепони без бою поступилася впроваджувальним євроструктурам. Перепало й академічній науці. Не тільки впливові чиновники, а й крупні наукові адміністратори в Україні не виявляють зацікавленості ні в чому, що не працює на них особисто, і в цьому Київ у незалежній Україні цілком уподібнився тій Москві, яка визначала долю науки в часи існування СРСР, вважає професор Белканія.

Втім, зводити все лише до протистояння чиновник—учений в ринковій економіці і не правильно, і недостатньо. Щодо чиновників, то вони визначилися, а саме це і є їхньою роботою. Заступник директора Департаменту міжнародного науково-технічного співробітництва МОН України пані Патрах Т.Є. оприлюднила терміни набуття Україною повного національного членства у EUREKA, плануючи його на червень 2006 року, а завідділом євроінтеграції МЕ України пані Журавльова Л.К. висловила твердий намір ввести цей процес таким чином у пріоритетні робочі плани, щоб він був обов'язковим для виконання. Відсутність в Україні зацікавленого у фінансуванні наукових розробок і їхньому впровадженні підприємницького та фінансового середовища заганяє ужиткову науку в глухий кут, робить її на поточний момент прохачем держслужбовця, оскільки фінансові структури не настільки компетентні, щоб здійснювати підтримку ужиткових наукових, не кажучи вже про венчурні, проектів. Зрештою, не тільки чиновницьке це діло — впроваджувати науку у виробництво. А й тих, кому незабаром доведеться конкурувати на відкритих ринках, боротися за найменші частки відсотка прибутків.

Українцям, як з'ясувалося на цьому наочному прикладі, зарано ховати свою прикладну науку. І польський урядовець, і угорський учений і маркетолог в сфері ужиткової науки публічно засвідчили, що українські та пострадянські технології часто-густо на рівні західних. І єдине, чого їм бракує, то це відповідного фахового, за європейськими мірками, маркетингу. Я б додав, що невидимим для гостей гальмом може виступати й тоталітарна модель управління наукою.

Щирість гостей була вражаючою. Особистий інтеграційний досвід в ринкову європейську економіку, набутий ними у різних практичних умовах як в сфері державного управління, так і в практичному підприємстві та науково-дослідницькій діяльності, передавався Україні в готовому й осмисленому вигляді. Питання, наскільки вона сама готова до того, щоб ефективно з нього скористатися, в підсумку залишалося відкритим для дискусії... і воляло про потребу продовження

серії семінарів, спрямованих на пошук шляхів подолання проблем, виявлених на зустрічі. Як директору аналітичної структури автору цих рядків було важко позбутися відчуття, що сучасна наука в умовах децентралізації, дерегуляції і вільного підприємництва потребує нових форм організації, регулювання та ринкової орієнтації. І цьому мистецтву сьогодні необхідно спішно навчати національних професіоналів як державного, так і недержавного сектору. Самі вони в Україні, переобтяжені вадами минулого і архаїчним кумівським національним менталітетом, з'являться нескоро, а історія чекати на них не буде. Обдарованих осіб не поменшає. Але втеча мізків та ідей туди, де з ними знають, що робити, і надалі опускатиме планку наукового потенціалу та економічної успішності України.

Головний висновок семінару, на мій погляд, полягає в розумінні: EUREKA — це зовсім не чарівна паличка, а робочий інструмент, який вимагає уміння з ним працювати. Іншого виходу в нас немає. Сам по собі вступ до Європи нічого не вирішить, якщо ніхто не знатиме, як жити в Європі далі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Доцільність розвитку програми EUREKA в Україні обумовлена, насамперед, намірами України приєднатися до Європейського Союзу та підтвердити бажання співпраці України з іншими країнами у європейських програмах. EUREKA, незаперечно, сприяє ринковому розвитку економіки України.

Інноваційна європейська програма EUREKA є одним із кращих існуючих інструментів, що поєднують ефективне використання національних державних фондів для залучення приватного капіталу.

Принципи програми EUREKA: підхід «з низу – до верху», міжнародне співробітництво, децентралізація, гнучкість, орієнтація на ринок, підтримуючі заходи, приєднання до інших існуючих програм співробітництва - важливі для демократизації науки в Україні і сприяють євро інтеграційним процесам.

Запропоновано нові механізми реалізації та впровадження програми EUREKA в українських умовах:

- для залучення коштів відповідно до технологічних напрямів міністерств, зокрема, транспорту, енергетики, промислової політики тощо;
- для інтенсифікації взаємовигідних контактів із Спілкою малих і приватних підприємств, Спілкою промисловців та підприємців України;
- з метою залучення винахідників для виконання спільних проектів;
- з метою поширення інформації про переваги програми EUREKA в Державному фонді фундаментальних досліджень.

EUREKA є зразком наукового менеджменту, необхідного в умовах ринкової економіки. Цей вид інноваційної діяльності в Україні майже відсутній як у приватній, так і в державній сферах. Тому виникає необхідність набуття навичок основ наукового менеджменту, практично беручи участь в конкретних проектах.

Досвід країн-учасниць програми EUREKA свідчить про перспективність і значну актуальність програми, яка надає рівні умови для всіх учасників, що позитивно позначається на об'єднанні загальних зусиль різних галузей науки і техніки всієї Європи для вирішення глобальних проблем. Україна, своєю чергою, дістає додаткову можливість для інтеграції з європейським співтовариством.

ДЖЕРЕЛА ПОСИЛАНЬ, КОРИСНИХ ДЛЯ РОЗУМІННЯ ЄВРО ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА РОЗВИТКУ ПРОГРАМИ EUREKA.

1. Офіційний сайт програми EUREKA: www.EUREKA.be.
2. Офіційний сайт програми EUREKA в Україні: www.eureka.kiev.ua
3. Х.-А. Шреплер *Международные экономические организации. - М.: Международные отношения», 1998 г., с.235-238.*
4. EUREKA проект з участю України Е! 2144 “EUROFOREST” - “Нові технології, орієнтовані на перехід європейського лісового сектора на засади сталого розвитку”, Ярослав Блюм, Петро Смертенко, Роман Волосянчук, Газета “Світ”, №1-2, 2002, с.5.
5. Україна в програмі EUREKA, Андрій Гуржій, Тетяна Патрах, Петро Смертенко, Газета “Світ”, №37-38, 2002, с.4.
6. В Україні вдруге стартували Партнерські Дні програми EUREKA, Газета “Світ”, №37-38, 2002, с.1.
7. Международная программа EUREKA предоставляет новые возможности для ученых и разработчиков Украины, Т.Е.Патрах, П.С.Смертенко, Н.Н.Брызгалова, Мир техники и технологий, 2003, №2, с.59.
8. Європейська ринкова науково-технічна програма EUREKA: аналіз можливостей для українських партнерів, Смертенко П.С., В сб. “Эффективность реализации научного, ресурсного и промышленного потенциала в современных условиях” Материалы Второй Промышленной международной научно-технической конференции, 2002, Славско (Украина), с.15.
9. Програма міжнародного науково-технічного співробітництва EUREKA: сучасний стан розвитку в Україні та в Європі. Науково-технічний напрям Біо – медицина та біотехнології, Редактор П.С.Смертенко, Київ, Науковий світ, 2004, 56 с.
10. New Materials for Power Engineering and Transport. Catalogue of project suggestions. EUREKA Partnering Days in Kyiv. November 5-6, 2002, Kyiv, Ukraine. Ed. P.Smertenko. - Naukoviy Svit, Kyiv, 2002, 24 p.
11. Т.Кінько, Дух Архімеда осяяв Європу, газета “Урядовий кур’єр”, № 118, 2005, с.8.
12. Т.Кінько. Ключі від майбутнього, де гроші лежать, газета “Україна Business”, № 25 (705), с.6, № 26 (706), с.6. 2005.
13. Международная программа EUREKA – катализатор творческого потенциала ученых и разработчиков Украины, Смертенко П., В сб. Творчість та освіта у вимірах ХХІ століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 12-13 травня 2005 року, Київ, ЕКМО, 2005, с.335-337.

Науково-практичне видання

Використання Україною досвіду європейської інтеграції Угорщини, Чеської Республіки та Польщі набутого у програмі EUREKA

Матеріали семінару по проекту № 2502901 за підтримки програми «Схід-Схід: партнерство без кордонів» Міжнародного фонду «ВІДРОДЖЕННЯ»

Відповідальні редактори – П.С.Смертенко
О.В.Коломієць
Т.А.Кінько
Відповідальний за випуск – О.Т.Ростунов
Комп'ютерний макет – Р.М.Мубараков

Підписано до друку 29.09.2005. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум.друк.лист. Обл.вид.арк. Тираж 200. Зам.

Видавництво – “Видавництво “Науковий світ”

Центр європейських та
трансатлантичних студій

03680, м.Київ,
бульвар Лепсе, 8
тел./ факс: 38(044) 4541156
e-mail: europokolomiyets@ukr.net,

Благодійний фонд «Місія
Інтелектуальних
Ініціатив»

01034, м. Київ
вул. Пушкінська, 1/3-5, офіс 46,
тел. 38(044) 279 86 24,
e-mail: kinkot@mail.ru

Український
інформаційний пункт
програми EUREKA

03680, м.Київ,
ульвар Лепсе, 8
тел./ факс: 38(044) 4541156
e-mail: eureka@merydian.kiev.ua